

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Eva Kozlovská

Majetková práva autorská

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Veronika Křesťanová, Dr.

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum uzavření rukopisu: 30. srpna 2017

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 30. srpna 2017

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce JUDr. Veronice Křest'ánové, Dr. za odborné vedení, pomoc a cenné připomínky při psaní této práce.

Obsah

Úvod.....	1
1. Vývoj zákonné úpravy autorského práva na území ČR.....	2
2. Východiska autorskoprávní úpravy v ČR.....	3
3. Mezinárodní úprava.....	5
4. Právo Evropské unie.....	6
5. Autorské právo.....	8
5.1 Obecná charakteristika autorského práva.....	8
5.1 Obsah autorského práva.....	9
5.2 Výlučná osobnostní práva.....	10
5.3 Výlučná majetková práva.....	11
6. Majetková práva.....	13
6.1 Převod majetkových autorských práv.....	13
6.2 Dědění majetkových autorských práv.....	18
6.3 Právo dílo užít.....	20
6.3.1 Právo na rozmnožování díla.....	21
6.3.2 Právo na rozšiřování díla.....	24
6.3.3 Právo na pronájem.....	28
6.3.4 Právo na půjčování.....	29
6.3.5 Právo na vystavování.....	30
7. Sdělování veřejnosti.....	31
7.1 Živé provozování a jeho přenos.....	40
7.2 Provozování ze záznamu a jeho přenos.....	41
7.3 Vysílání rozhlasem nebo televizí.....	42
7.4 Přenos rozhlasem nebo televizí.....	42
7.5 Provozování rozhlasového či televizního vysílání.....	43
8. Jiná majetková práva.....	45
8.1 Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého.....	45
8.2 Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu ..	46
8.3 Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla.....	48
Závěr.....	48
Použitá literatura.....	50
Resumé.....	55
Abstract.....	56
Klíčová slova.....	57
Key words.....	57
Název práce v angličtině.....	57

Úvod

S autorskými díly a autorským právem se každý z nás setkává v běžném životě každý den, spolu s průmyslovými právy, se kterými má poměrně blízký vztah, řadíme do širšího okruhu práv k duševnímu vlastnictví.

Pokud se se jedná o předměty, u kterých je jejich povaha autorského díla na první pohled patrná, jako jsou umělecká díla, knihy, hudba, je obecné povědomí o jejich ochraně autorským zákonem poměrně vysoké. Veřejností často opomíjen je však rozsah této ochrany, přitom ochrana zájmů autorů a jejich děl je jedním z nejdůležitějších úkolů autorského práva spolu s podporou kulturního rozvoje společnosti a tvůrčí činnosti.

Cílem této práce je popsat základní východiska a charakteristiky majetkových práv autorských s ohledem na historický vývoj, mezinárodní i evropskou úpravu. Vzhledem k tomu, že autorské právo je poměrně dynamicky se rozvíjejícím odvětvím, především z důvodů neustálého vývoje techniky, která umožňuje nové způsoby vytváření i užívání autorského díla, věnuji ve své práci pozornost i judikatuře Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“).

Ve své diplomové práci jsem použila teoretickou metodu výzkumu. Vycházela jsem především z komentářové literatury předních českých odborníků na autorské právo a monografiemi zabývající se problematikou autorského práva v České republice. Dále pracuji s mnoha právními předpisy, ať už se jedná o zákony a vyhlášky vydané na území ČR či směrnice Evropské unie. Nedílnou součástí mého teoretického výzkumu byla taktéž analýza rozhodnutí vnitrostátních soudů či rozsudků SDEU.

Práce je systematicky členěna do tří hlavních okruhů: (i) obecná charakteristika autorského práva, (ii) majetková práva a (iii) jiná majetková práva. V obecné charakteristice autorského práva jsem se zaměřila na obsah autorského práva a okrajově se věnuji i výlučným právům osobnostním. Druhý – nejdůležitější – okruh své diplomové práce věnuji majetkovým právům, včetně problematiky jejich (ne)převoditelnosti. V poslední části práce se zabírám jinými majetkovými právy, mezi které patří právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého, právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu a konečně právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla. Z důvodu užití díla sdělováním veřejnosti je poněkud obsáhlá problematika, rozhodla jsem se jí ve své diplomové práci věnovat samostatnou kapitolu.

1. Vývoj zákonné úpravy autorského práva na území ČR

Autorskoprávní ochrana na území České republiky vychází z dlouhodobé tradice, jejíž počátky sahají až na počátek 19. století, kdy již v AGBG byla upravena nakladatelská smlouva, která je zakotvena v českém právním řádu, jako zvláštní smluvní typ dodnes. Prvním předpisem, upravujícím zejména zásady pro ochranu děl literárních, hudebních, výtvarných a dramatických proti patisku a padělání byl Císařský patent ze dne 19. 10. 1846 č. 992 Sb. z. s.

Dalším významným zákonem v pořadí je zákon č. 197/1895 ř. z., o právu původcovském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Tento zákon však neplatil na celém území Rakouska-Uherska, nýbrž jen v Předlitavsku, v ostatních zemích platil předpis uherský – zákon č. XVI. Z roku 1884. V důsledku recepční normy¹ byly obě tehdejší úpravy recipovány do právního řádu nově vzniklé Československé republiky a nastal dualismus autorskoprávní ochrany. Tuto nežádoucí situaci se podařilo vyřešit v roce 1926, kdy došlo k unifikaci zákonem č. 218/1926 Sb. z. a n., o původcovském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Za zmínku stojí také samostatný zákon č. 106/1923 Sb. z., o nakladatelské smlouvě, jehož úpravu pak zákon z roku 1926 převzal.

Změna politicko-ekonomických poměrů v 50. letech a přijetí nového občanského zákoníku v roce 1950² vedly k nové úpravě autorského práva zákonem č. 115/1953 Sb., o právu autorském, který lépe odpovídal novým ideologickým východiskům státu. Kromě práv autora se zabýval taktéž postavením autorskoprávních organizací a kulturních fondů a ochranou práv příbuzných k právům autorským.

Se změnou občanského zákoníku v roce 1964³ přišla i další obměna autorského práva, a to autorským zákonem č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých, který zůstal v platnosti v nezměněné podobě až do roku 1990. Jeho specifikum spočívalo v státní kontrole nad šířením autorských děl jak v tuzemsku, tak v zahraničí. Po roce 1990 byl zákon několikrát novelizován⁴ a zůstal v platnosti až do roku 2000, kdy v důsledku rychlého technického rozvoje a harmonizačních tendencí českého národního práva s právem komunitárním, byl nahrazen současnou úpravou, zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském,

---

¹ Zákon č. 11/1918 Sb. o zřízení samostatného státu československého (recepční norma).

² Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník.

³ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

⁴ Srov. zákon č. 89/1990 Sb., č. 468/1991 Sb., č. 318/1993 Sb., č. 237/1995 Sb., č. 175/1996 Sb. a č. 191/1999 Sb.

o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „**autorský zákon**“ nebo „**AZ**“).

Zákon upravuje problematiku autorského práva, práv s autorským právem souvisejících, práva pořizovatele databáze k jím vytvořené databázi, kolektivní správu práv autorských a práv souvisejících s právem autorským. V průběhu posledních let byl několikrát novelizován převážně v důsledku snahy Evropské unie o sblížení vnitrostátních předpisů a tím dosažení vysokého standardu ochrany autorských práv na celém území jednotného společného trhu. Vzhledem k soukromoprávní povaze autorského práva a jeho vázanosti na občanský zákoník, jako *lex specialis*, nastaly v autorském zákoně podstatné změny v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku⁵ (dále jen „**občanský zákoník**“), a to hlavně v přesunu úpravy licenčních smluv z autorského zákona do občanského zákoníku a v novém pojetí věci v právním smyslu.⁶

Poslední novela autorského zákona,⁷ byla přijata primárně z důvodu povinnosti implementace směrnice 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejícím a udělováním licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu. Kromě detailnější úpravy kolektivní správy si novela klade za cíl nově upravit některé další otázky autorského práva na základě zkušeností z aplikační praxe.⁸ Novinkou je pak rozšíření zákonných licencí o licenci pro karikaturu a parodii, jejíž zavedení bylo usnesením Evropského parlamentu k provedení zmíněné směrnice doporučeno.

2. Východiska autorskoprávní úpravy v ČR

Celý český právní řád je ovládan přírozenoprávním principem,⁹ tento princip lze dovodit z nejvyšších právních předpisů České republiky, a to především z Listiny základních práv a svobod (dále jen „**LZPS**“), která je součástí ústavního pořádku a již ve své preambuli odkazuje na neporušitelnost přírozených práv Obecné právo vlastnit majetek, které se

---

⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁶ KRÍŽ, Jan. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových 2013*. Praha: Univerzita Karlova v Praze Právnická fakulta, 2013. ISBN: 978-80-87146-99-6, str. 17.

⁷ Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 102/2017Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁹ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. 2. upr. vyd. Brno: Doplněk, 2007, ISBN: 80-7239-198-4, str. 1.

nepochybně týká i majetku nehmotného, je upraveno v článku 11 LZPS, konkrétně článek deklaruje ochranu duševních výtvorů: „[p]ráva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem“.¹⁰

S obdobným náhledem na autorská práva jako práva přirozená se setkáme již v Rozhodnutí smíšeného odvolacího dvora v Alexandrii z 13. června. 1947, kde soud vyslovil názor, že autorská práva nevznikají na základě legislativy státu, ale odvozují svůj původ od přirozeného práva, která náleží každému jednotlivci. Zákon tedy autorské právo k výsledku duševní činnosti právo nezakládá, ale jen chrání a stanovuje způsob jeho výkonu, a to s určitým omezením zejména s ohledem na veřejný zájem. Z této skutečnosti vychází i dělení autorského práva na **právo subjektivní** – tedy autorovo oprávnění ve vztahu k vytvoření a užití autorských děl a autorské **právo objektivní**, čímž se rozumí soubor právních norem upravujících vytvoření a užití autorských děl.

Z přirozenoprávního základu vychází i Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, kterou je Česká republika vázána. V ustanovení článku 5, odst. 2 výslovně zakazuje požívání a výkon autorských práv vázat na formality. Na uvedeném principu je vystavěn celý evropský kontinentální systém autorského práva, ke kterému tradičně patří i autorské právo české. Dle autorského zákona vzniká ochrana jedinečného autorského díla již v momentě, kdy je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě, a to bez ohledu na to, zda trvale nebo dočasně, a bez ohledu na jeho účel či význam.¹¹

Dalším typickým znakem kontinentálního právního systému je osobnostněprávní povaha autorských práv, kdy primární důraz je kladem především na osobu autora¹², neboť právě jeho tvůrčí činnost je základním předpokladem vzniku autorského díla a zároveň autorskoprávní ochrany, nikoli formální podmínky *per se*. Z uvedeného vyplývá, že autorství se přiznává pouze fyzickým osobám, což také stanovuje ustanovení § 5 odst. 1 autorského

---

¹⁰ Zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky. čl. 34, odst. 1.

¹¹ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). §2 odst. 1.

¹² BELŠAN, Eduard. *Autorské právo z pohledu kontinentálního a angloamerického*. ze dne [11-07-2013]. Dostupné online z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/autorske-pravo-z-pohledu-kontinentalniho-a-angloamerickeho-91680.html>>.

zákona.¹³ Majetková složka je zde považována spíše za specifický majetkový důsledek osobnostněprávní ochrany.

Tato složka sekundárně také dbá o ochranu uměleckého poslání díla a působení na rozvoj společnosti.¹⁴ Angloamerický právní systém, který se uplatňuje v právních úpravách států s tradicí *common law*, je naopak založen spíše na pozitivněprávním principu a chápe tradičně autorské právo jako ryze majetkové, z čehož vyplývá i možnost převodu majetkových práv k dílu *inter vivos* a také možnost právnické osoby být autorem. Další odlišnost spočívá ve vzniku autorskoprávní ochrany, která vzniká až v okamžiku, kdy je dílo hmotně zafixováno.¹⁵

3. Mezinárodní úprava

Nemalý vliv jak na české, tak i na evropské autorské právo mají mezinárodní smlouvy. Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z 9. září 1886 (dále jen „**Bernská úmluva**“), je bezesporu první důležitou smlouvou týkající se autorského práva. Česká republika je zavázána jejím pařížským zněním z roku 1971. Státy vázány Bernskou úmluvou tvoří Unii pro ochranu práv autorů k jejich literárním a uměleckým dílům.

Na velkém množství uzavřených mezinárodních smluv v oblasti autorského práva má podíl Světová organizace duševního vlastnictví (dále jen „**WIPO**“), mezi jejichž členy patří také Česká republika. WIPO byla založena jako specializovaná agenda OSN na podporu ochrany práv duševního vlastnictví v roce 1967.

Ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací upravuje na mezinárodní úrovni tzv. Římská úmluva z roku 1961. Jejím cílem bylo stanovení minimální úrovně ochrany práv s autorským právem souvisejících.¹⁶

---

¹³ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 42.

¹⁴ TŮMA, Pavel. *K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv*. in Bulletin advokacie, č. 4, rok 2012. str. 66.

¹⁵ BELŠAN, Eduard. *Autorské právo z pohledu kontinentálního a angloamerického*. ze dne [11-07-2013]. Dostupné online z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/autorske-pravo-z-pohledu-kontinentalniho-a-angloamerickeho-91680.html>>.

¹⁶ § 67 a násl. AZ.

Pod označení *Internetové smlouvy* řadíme Smlouvu WIPO o autorském právu (dále jen „WCT“) a smlouvu WIPO o výkonech výkonných umělců a zvukových záznamech (dále jen „WPPT“), přijaté v roce 1996 v Ženevě, v reakci na potřebu vypořádat se s technologickým rozvojem a vymezit tak nové způsoby užití pomocí sítě internet. Tyto smlouvy jsou speciálními úmluvami k Bernské úmluvě a Římské úmluvě.

4. Právo Evropské unie

V důsledku členství České republiky v Evropské unii je nutné zmínit i vliv evropských předpisů na české autorské právo. Jedním z hlavních cílů evropské legislativy je harmonizace právních úprav za účelem vytvoření jednotného právního systému a určitého standardu ochrany autorských práv a společného výkladu některých problematických pojmů. Vzhledem k existenci dvou odlišných právních systémů¹⁷ a jejich již zmíněným odlišnostem, není to na půdě EU jednoduchý úkol, a je proto zapotřebí jít cestou kompromisů.¹⁸ Dále uvádím výčet nejdůležitějších směrnic, které byly promítnuty i do českého autorského práva.

První důležitou směrnicí zabývající se autorským právem je směrnice EP a Rady ze dne 14. května 1991 č. 91/250/EHS o právní ochraně počítačových programů. Vzhledem ke skutečnosti, že počítačové programy začaly hrát důležitou roli v mnoha průmyslových odvětvích a staly se častým předmětem obchodu, bylo zapotřebí stanovit způsob jejich ochrany. Na základě této směrnice se počítačovým programům poskytuje stejná ochrana jako dílům literárním. Počítačový program nemusí být jedinečný, postačí, aby byl původní.¹⁹

Směrnice Rady č. 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování, jakož i o některých právech souvisejících s právem autorským v oblasti duševního vlastnictví zakotvila definice pojmů *pronájem* a *půjčování*, čímž zajistila autorům a výkonným umělcům spravedlivou odměnu.

Směrnice Rady č. 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci některých pravidel z oboru práva autorského a práv souvisejících s právem autorským vztahujících se na satelitní vysílání a kabelový přenos upravuje problematiku autorského práva k satelitnímu vysílání,

---

¹⁷ Pozn.: Kontinentální právní systém a země s tradicí *common law*.

¹⁸ Pozn.: Příkladem může být absence úpravy osobnostních práv na komunitární úrovni.

¹⁹ Pozn.: Jedná se o tzv. *quasidílo* dle § 2 odst. 2 autorského zákona.

kteřé pokrývá více než jednu zemi a snaží se odstranit rozdíly ve vnitrostátních předpisech a z toho plynoucí právní nejistotu.

Trvání ochrany majetkových práv autorských po smrti autora bylo směrnici Rady č. 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci ochranné doby práva autorského a některých práv souvisejících s právem autorským ve znění 27. 9. 2011 novely č. 2011/77/EU bylo stanoveno na dobu 70 let po smrti autora.

Autorskoprávní ochranu databází, které jsou způsobem výběru nebo uspořádáním autorovým vlastním duševním výtvořem upravuje směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází.

Informační směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci některých aspektů práva autorského a práv souvisejících s právem autorským v informační společnosti provádí tzv. *Internetové smlouvy* – WCT a WPPT, které byly přijaty v roce 1996.

Důvodem k přijetí této směrnice je přizpůsobení právních předpisů členských zemí EU technickému vývoji a informační společnosti a zvýšení úrovně ochrany duševního vlastnictví.²⁰ Směrnice harmonizuje majetková práva autora v prostředí informační společnosti. Jedná se o právo na rozmnožování díla, právo na sdělování díla veřejnosti, právo na rozšiřování díla a výjimky z uvedených práv.

Důležitým principem upraveným informační směrnici je tzv. *institut vyčerpání práva* dílo rozšiřovat v rámci EU jeho prvním oprávněným převodem uskutečněným autorem nebo s jeho souhlasem v kterékoli členské zemi Evropské unie.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osiřelých děl zavádí vzájemné uznávání statusu osiřelého díla v členských státech Evropské unie, a zároveň stanovuje výjimky z výlučných práv na rozmnožování a sdělování ve prospěch nevýdělečných, veřejně přístupných knihoven, muzeí, archivů, vzdělávacích zařízení a veřejnoprávních vysílatelů.

---

²⁰ Důvodová zpráva ke směrnici č. 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Zatím poslední směrnicí, která byla promítnuta do autorského zákona pomocí novely č. 102/2017 Sb. je směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2014/26/EU ze dne 22. června 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu.

5. Autorské právo

5.1 Obecná charakteristika autorského práva

Autorské právo řadíme mezi právo soukromé, je tedy založeno na soukromoprávních principech obsažených v úvodních ustanoveních občanského zákoníku, který vystupuje k autorskému zákonu jako *lex generalis*. Spolu s několika dalšími odvětvími²¹ tvoří systém práv k nehmotným statkům.

Předmětem autorskoprávní ochrany tudíž není hmotný substrát, na němž je dílo vyjádřeno, ale sám autorův duševní výtvor, který má abstraktní povahu.²² Zde hovoříme o potenciální ubikvitě díla²³, tedy jeho možné všudypřítomnosti. V praxi to znamená možnost být vnímáno a užíváno neomezeným počtem subjektů na mnoha místech najednou, i nezávisle na hmotném substrátu, pomocí kterého je vyjádřeno navenek.

V neposlední řadě je autorské právo právem absolutním. Autor, popřípadě osoba autorskoprávně oprávněná vylučuje kohokoli jiného z působení na své nehmotné dílo a přísluší mu právo domáhat se v civilním, správním nebo trestním soudnictví svých práv v případě, že tato práva byla porušena nebo ohrožena.

Předmětem autorského práva je autorské dílo, jež je v ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona vymezeno generální klauzulí jako dílo literární, jiné dílo umělecké a dílo vědecké. Dále musí být dílo jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a zároveň vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě, ať již trvalé nebo pomíjivé. Kumulativním splněním těchto základních obligatorních znaků autorského díla požívá dílo ochrany dle autorského zákona.

---

²¹ Pozn.: Jako například všeobecná práva osobnostní, právo na ochranu osobnosti, práva k výsledkům tvůrčí činnosti, práva k výsledkům netvůrčí povahy, právo na označení apod.

²² TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 143.

²³ *Ibid.*

Ochrana tedy vzniká přímo ze zákona a není vázána na splnění žádných formálních podmínek. Zákon obsahuje v ustanovení § 2 odst. 6 autorského zákona v demonstrativním výčtu i předměty, které nejsou způsobilé být autorským dílem, neboť samy o sobě nesplňují pojmové znaky autorských děl, jedná se například o tzv. *holý námět* (námět sám o sobě) nebo myšlenku, pokud není objektivně vyjádřena, postup, princip, vědeckou teorii atd.

Autorský zákon poskytuje ochranu i některým dílům, která všechny podmínky dle ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona nesplňují, konkrétně podmínku jedinečnosti. K jejich vzniku postačuje původnost, což znamená, že jsou výsledkem vlastní tvůrčí činnosti autora. Rozdíl mezi jedinečností a původností spatřujeme v tom, že u původních děl se připouští možnost, aby vznikla dvě stejná díla nezávisle na sobě. U jedinečnosti je to vyloučeno, jednalo by se o plagiát. Autorské právo tak ustanovením § 2 odst. 2 pomocí této fikce chrání počítačové programy, fotografie, výtvoř vyjádřené postupem podobným fotografií a databáze.

5.1 Obsah autorského práva

Od účinnosti současného autorského zákona tvoří obsah autorského práva dle ustanovení § 10 autorského zákona **výlučná práva osobnostní a výlučná práva majetková**, čímž nastal posun, zejména z důvodů potřeby harmonizace s právem komunitárním od monistické k dualistické teorii.²⁴

Ryze dualistická koncepce vychází původně z francouzského práva, kdy je striktně dána hranice mezi právy osobnostními, které chrání autorovi osobní zájmy a právy majetkovými, jež slouží k ekonomickému zhodnocení jeho tvorby. Pro ryze dualistické pojetí je specifická možnost převodu majetkových práv *inter vivos* a dále také odlišnost trvání majetkových a osobnostních práv po smrti autora.²⁵

V české úpravě ovšem hranice mezi majetkovými a osobnostními právy není striktně dána a v některých aspektech se tyto dvě složky prolínají. Majetková práva, i když jsou zákonem označována jako výlučná, obsahují mnoho osobnostních prvků, v čemž můžeme

---

²⁴ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 80.

²⁵ TELEČEK, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 141.

spatřovat důvod zákonného zákazu jejich převoditelnosti. Z tohoto důvodu mluvíme v českém prostředí o konstrukci *quasidualistické*.²⁶

5.2 Výlučná osobností práva

Osobnostní práva lze vymezit jako vše, co není majetkovým právem a dotýká se oprávněných zájmů autora,²⁷ jsou upravena v § 11 autorského zákona, kde najdeme právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, právo osobovat si autorství a právo na nedotknutelnost díla. Tento výčet je taxativní, a to zejména kvůli zvýšení právní jistoty v autorskoprávních vztazích.

Kromě autorského zákona se tato práva vyskytují i v občanském zákoníku, a to konkrétně v § 2382, kde je upraveno odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora a v § 2385, který upravuje institut autorské korektury a slouží jako prostředek o ochraně nedotknutelnosti díla. Všechna tato práva jsou pevně spjata s osobou autora, nelze je převést na jinou osobu, ani se jich platně vzdát a zanikají smrtí autora.²⁸

I když osobnostní práva zanikají smrtí autora, zájem na ochraně jeho díla trvá i nadále, z tohoto důvodu existuje institut postmortální ochrany díla.²⁹ Taxativní výčet v ustanovení § 11 odst. 5 autorského zákona stanovuje povinnosti chránící dílo, jež směřují vůči všem osobám. Jedná se o zákaz osobování si autorství díla, povinnost užívat dílo pouze způsobem nesnižujícím jeho hodnotu, pokud se nejedná o dílo anonymní a je-li to obvyklé, povinnost uvést jméno autora.

Aktivně legitimováni k domáhání se postmortální ochrany díla je osoba autorovi blízká, právnická osoba sdružující autory nebo příslušný kolektivní správce, a to i po zániku majetkových práv. Postmortální ochrana tedy není nikterak časově omezena a trvá tak dlouho, dokud existují oprávněné osoby. Oprávnění uvedených fyzických a právnických osob vzniká

---

²⁶ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 80.

²⁷ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7400-432-2, str. 23.

²⁸ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 81.

²⁹ Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon). §11 odst. 5.

originárně, nikoli děděním ani jinou formou právního nástupnictví tzn., že nejsou odvozené od práv autora.³⁰

5.3 Výlučná majetková práva

Majetková práva umožňují autorovi ekonomické zhodnocení jeho tvorby, jsou to práva s hospodářským významem. Jak bylo výše uvedeno, české autorské právo vychází z quasidualistické koncepce, z čehož vyplývá, že tato práva nejsou jen ryze majetková, protože při jejich výkonu autor vykonává i práva osobnostní a jsou tedy ze své povahy právy smíšenými.³¹

Majetková práva můžeme rozdělit na dvě hlavní skupiny. Jako první skupina majetkových práv je právo dílo užít,³² druhou skupinou jsou jiná majetková práva. Možné způsoby užití díla jsou uvedeny v demonstrativním výčtu v ustanovení § 12 autorského zákona. Nebylo tomu ale tak vždy, původní znění autorského zákona obsahovalo výčet taxativní, změna nastala až s novelou v roce 2006³³ a i poslední přijatá novela č. 102/2017 Sb. upřesňuje znění § 12 autorského zákona z důvodu výstižnějšího stanovení demonstrativnosti způsobu užití. K demonstrativnímu výčtu zákonodárce přistoupil hlavně kvůli potřebě větší pružnosti v souvislosti s rozvojem umění, vědy a techniky a jejich dopadem na autorské právo.³⁴

---

³⁰ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 160.

³¹ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 86.

³² Pozn.: Mezi toto právo patří i právo autora udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva.

³³ Zákon č. 216/2006 Sb. kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

³⁴ Důvodová zpráva k zákonu č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Mezi jiná majetková práva řadíme dle ustanovení § 24 a násl. AZ právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého (§ 24), právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu (§ 25 AZ) a právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 25a AZ).

Obecná doba trvání majetkových práv absolutní povahy k dílu je po dobu autorova života a v souladu s komunitárním právem 70 let po jeho smrti.³⁵ Je zapotřebí rozlišovat trvání přímo majetkových práv a trvání majetkových nároků vyplývajících z práva autorského (například náhrada škody dle ustanovení § 40 autorského zákona), neboť ty podléhají obecnému režimu promlčení dle občanského zákoníku.³⁶ Jedná-li se o dílo, na kterém se podílelo více osob, počítá se doma trvání majetkových práv od smrti posledního z oprávněných k výkonu majetkových autorských práv dle zákona.³⁷

Zvláštnímu režimu podléhají díla anonymní a pseudonymní³⁸, u nichž není známá totožnost autora. Majetková práva v takovém případě trvají 70 let od zveřejnění díla dle ustanovení § 4 odst. 1 autorského zákona. Obdobná úprava platí i pro dílo kolektivní, které je vytvářeno z podnětu a pod vedením právnické nebo fyzické osoby, jež na veřejnosti uváděno pod jejím jménem a na jehož tvorbě se podílí více autorů.³⁹

Dalším ustanovením společným všem majetkovým právům je § 26 autorského zákona, který výslovně znemožňuje autorovi vzdát se majetkových práv a převést je platně za svého života na třetí osobu. Ve stejném ustanovení se nachází i úprava dědění majetkových práv. Otázka převoditelnosti, respektive nepřevoditelnosti majetkových práv je v souvislosti s platností občanského zákoníku a novým pojetím věci v právním smyslu velmi diskutovaným tématem, jemuž se budu věnovat podrobněji v následující kapitole. Z nepřevoditelnosti majetkových práv vyplývá i jejich neocenitelnost, která je také výslovně zákonem stanovená, konkrétně v ustanovení § 17 odst. 5 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku.

---

³⁵ Směrnice Rady evropských společenství č. 93/98/EHS o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

³⁶ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007, str. 327.

³⁷ § 27 odst. 2, 5, 6 AZ.

³⁸ § 7 AZ.

³⁹ § 59 AZ.

Majetková práva autorská jako taková nelze postihnout výkonem rozhodnutí, ale tento zákaz již neplatí pro pohledávky z takových majetkových práv vzniklé, ty podléhají výkonu rozhodnutí dle ustanovení § 319 občanského soudního řádu.⁴⁰ V případě, že je povinným autor, podléhají autorské odměny výkonu rozhodnutí dvěma pětinami, pokud je navrhován výkon rozhodnutí pro některou z přednostních pohledávek, podléhají výkonu rozhodnutí třemi pětinami.⁴¹ Zákon řeší i situaci, kdy je autorovi vyplácena odměna prostřednictvím ochranné organizace, které je soud povinen nařízení o výkonu rozhodnutí doručit, čímž se ochranná organizace dostává do pozice dlužníka povinného.

Je nutné dodat, že hmotné nosiče autorského díla zásadně také podléhají výkonu rozhodnutí, neboť se na ně nevztahuje zákaz převoditelnosti týkající se majetkových práv dle § 26 AZ a jsou považovány za věc ve smyslu ustanovení § 489 občanského zákoníku. Avšak pokud by došlo výkonem rozhodnutí k zásahu do výlučných osobnostních práv autora, zejména do práva o rozhodnutí o zveřejnění dosud nezveřejněného díla dle ustanovení § 11 odst. 1 AZ, jsou i hmotné nosiče díla vyloučeny z výkonu rozhodnutí na základě ustanovení § 321 občanského soudního řádu.⁴²

6. Majetková práva

6.1 Převod majetkových autorských práv

Majetková práva autorská nelze platně za života autora převést, tento zákaz vyplývá z mnoha důvodů i historického vývoje pojetí autorského práva na našem území. V souvislosti s působností občanského zákoníku z roku 2012, a jeho novým pojetím věci bylo často předmětem otázek, zda bude mít toto nové pojetí vliv i na autorské právo a převoditelnost práv majetkových. Těmto otázkám se hodlám věnovat v následující kapitole.

Autorskoprávní převod je pouze převod konstitutivní, *nepravý*, autor svá práva pouze propůjčuje jiné osobě prostřednictvím licence, aniž by o ně sám přišel. Od převodu autorskoprávního je třeba důsledně odlišovat převod, jak jej chápou zákony upravující

---

⁴⁰ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

⁴¹ Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, §279 odst. 1.

⁴² TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 314.

průmyslové vlastnictví, kde se jedná o zcizení příslušného nehmotného předmětu, tedy o převod *pravý*.⁴³

První zákonné úpravy na našem území⁴⁴ převod autorského práva umožňovaly, v ustanovení § 16 z. č. 218/1926, o právu autorském je výslovně uvedeno, že původce (autor) může původcovské (autorské) právo převést omezeně nebo neomezeně na jiné osoby právním jednáním *inter vivos* nebo *mortis causa*. Tehdejším výkladem bylo upřesněno, že převod se týká pouze majetkových práv, nikoli nemajetkových zájmů původce.

Zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském vycházel z dualistické koncepce, obsahem autorského práva bylo právo na ochranu osobnostních práv autorských, právo s dílem nakládat a právo na autorské odměny (§ 15), výslovně zákaz převodu práv ukotven v zákoně nebyl, avšak odbornou veřejností bylo dovozováno, že převod majetkových práv autorských je možný jen jako konstitutivní.⁴⁵ Za zvláštnost můžeme považovat, že autor mohl svá majetková práva autorská převést pouze na zákonně omezený okruh subjektů, a to na instituce, organizace, podniky a zařízení, které byly oprávněny k tomu, aby uváděly díla na veřejnost. (§ 26)

Prvním zákonem, kde byl výslovně stanoven zákaz převodu autorských práv, byl zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých. Tento zákon zcela opustil dualistickou koncepci zákona předešlého a pojímal autorské právo jako ucelený osobnostěmajetkový celek. Jednotlivá autorská oprávnění byla tedy chápána pouze jako projevy jednotného subjektivního autorského práva, která se odlišují svou převážně osobnostní nebo převážně majetkovou povahou.⁴⁶ Obsah autorského práva byl dle ustanovení § 12 rozdělen do tří hlavních tříd: (i) autorovo právo na ochranu autorství, nedotknutelnost díla a užívání nesnižující jeho hodnotu, dále (ii) právo s dílem nakládat a (iii) právo na odměnu za tvůrčí práci.

---

⁴³ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7400-432-2, str. 31

⁴⁴ Srov. zákon č. 218/1926 Sb. o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském) a zákon č. 197/1895 Sb. o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým.

⁴⁵ TŮMA, Pavel. K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv. in *Bulletin advokacie*, č. 4, rok 2012, str. 67.

⁴⁶ TELEČEK, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 139.

Tento celek byl nedělitelný, jednotlivá oprávnění od sebe nebylo možné oddělit a nakládat s nimi samostatně, jedná se o tzv. *princip jednotnosti obsahu autorského práva*.⁴⁷ Zákon sice ve svém ustanovení § 19 upravoval převod autorských práv, avšak pojem *převod* byl zde chápán pouze jako převod konstitutivní neboli nepravý. Jednalo se pouze o možnost zřízení oprávnění dílo užít jinou osobou. V případě úmrtí autora přecházel na dědice celý osobnostněmajetkový celek, tedy i s právy spíše osobnostní povahy. Jednalo se tedy teoreticky o monismus, ovšem s převahou osobnostní složky.⁴⁸

Hlavním podnětem k otevření diskuzí o možnosti převodu majetkových práv autorských, je především upuštění od úzkého pojetí věci, jak jej chápal zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „**starý občanský zákoník**“) ve svém ustanovení § 118, který stanovil: „[p]ředmětem občanskoprávních vztahů jsou věci, a pokud to jejich povaha připouští i práva nebo jiné majetkové hodnoty“.

Starý občanský zákoník tedy nedefinoval přímo věc v právním smyslu, neboť považoval věc za přírodní fakt, tudíž za právem věc nedefinovatelnou.⁴⁹ Důležitým vodítkem při teoretickém výkladu pojmu věci v právním smyslu tak bylo ustanovení § 13 zákona č. 101/1963 Sb., o právních vztazích v mezinárodním obchodním styku, který za věci označil hmotné předměty a ovladatelné přírodní síly, které slouží k potřebám lidí.

Z uvedeného můžeme tedy dovodit, že v právním slova smyslu převažovalo pojmání věci jako věci pouze hmotné. Toto chápání bylo později narušeno zákonnou úpravou cenných papírů, na něž se také vztahovala ustanovení o movitých věcech, přičemž zaknihované cenné papíry jsou bezpochyby věci nehmotnou.⁵⁰ Dále zákonnou definicí podniku podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, který byl označen za věc hromadnou a obsahoval i nehmotnou složku, jež byla tvořena právy a jinými majetkovými hodnotami.⁵¹

---

⁴⁷ TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. Praha: Beck, 1997., ISBN 80-7179-106-7, str. 152.

⁴⁸ TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. Praha: Beck, 1997. ISBN 80-7179-106-7, str. 149.

⁴⁹ Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, paragraf 489.

⁵⁰ TELEC, Ivo.: *Duševní vlastnictví a jeho vliv na věc v právním smyslu*. Právní rozhledy, 12/2011 str. 444.

⁵¹ ŠTENGLOVÁ, Ivana. PLÍVA, Stanislav. TOMSA, Miloš. *Obchodní zákoník: komentář*. Praha: C. H. Beck, 13. vydání, 2010. Beckova edice komentované zákony. ISBN: 978-80-7400-354-7, str. 12.

Za zmínku stojí také zákony v oblasti průmyslového vlastnictví,⁵² které existenci nehmotné věci právně předpokládají.⁵³ Dalším argumentem je dle důvodové zprávy k občanskému zákoníku i větší kompatibilita širokého pojetí věci s ustanovením § 11 odst. 1 LZPS a také větší flexibilita, modernost a praktičnost široké koncepce právního pojetí věci. V odborné literatuře se ovšem objevují i názory protichůdné, upozorňující na rizika spojená především s nemožností aplikovatelnosti ustanovení o majetkových právech na některé skupiny nehmotných věcí.⁵⁴

Myšlenkou, že i nehmotné statky mohou být předmětem občanskoprávních vztahů se zabýval i komentář k ustanovení § 118 starého občanského zákoníku.⁵⁵ Autoři komentáře v zásadě připouští, že z některých ustanovení starého občanského zákoníku (konkrétně pak § 1 odst. 2,3, § 11) a z dalších účinných občanskoprávních předpisů lze dovozovat existenci nehmotných statků a jejich způsobilost být předmětem občanskoprávních vztahů. Konkrétně pak hovoří i o výsledcích tvůrčí duševní činnosti a autorském dílu. Dále však důsledky zmíněného výkladu nerozebírají.

Zda je možné podřazení autorských práv, pod věci movité ve smyslu starého občanského zákoníku se zabýval již komentář k autorskému zákonu z roku 2005.⁵⁶ Autoři ovšem připustili, že z pouhého doktrinálního zařazení nehmotných statků mezi předměty občanskoprávních vztahů prozatím nelze vyvozovat existenci hmotných věcí a z toho presumovali, že duševní vlastnictví nelze prozatím považovat za podmnožinu vlastnictví.

Současná zákonná úprava v ustanovení § 489 občanského zákoníku definuje věc *v právním smyslu jako vše, co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí*. Prvním definičním znakem věci, je odlišnost od osoby, tedy odlišnost od subjektu práv. S ohledem na ustanovení § 18 občanského zákoníku se může jednat jak o osobu fyzickou, tak právnickou.

---

⁵² Například zákon o ochranných známkách, zákon o průmyslových vzorech apod.

⁵³ TELEČ, Ivo.: *Duševní vlastnictví a jeho vliv na věc v právním smyslu*. Právní rozhledy, 12/2011 str. 3.

⁵⁴ MELZER, Filip, TĚGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář*. Praha: Leges, 2013. ISBN: 978-80-7502-003-1, str. 199

⁵⁵ ŠVESTKA, J., HULMÁK, M., ŠKÁROVÁ, M., SPÁČIL, J. a kol., *Občanský zákoník, komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009. str. 643

⁵⁶ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vydání. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 7.

Druhým podstatným znakem věci je její užitečnost, chápana ve smyslu objektivním, především se bude jednat o užitečnost hospodářskou, ale vyloučena není ani užitečnost estetická, technická, vědecká apod.⁵⁷ Příмым důsledkem rozšíření pojmu věci v právním smyslu je existence nehmotných věcí. Dle zákona jsou jimi práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.⁵⁸ Zákon obsahuje, v rozporu s důvodovou zprávou i definici věci hmotné, což je u párových kategorií poměrně nezvyklý jev. Otázkou důležitou pro autorské právo je, zda i majetková práva autorská jsou věci ve smyslu občanského zákoníku.

Aby práva mohly být nehmotnou věcí, musí se jednat o práva majetková. Osobnostní práva nemohou být věci v právním smyslu, neboť to jejich povaha vůbec nepřipouští, už jen pro jejich vázanost na osobu nesplňují ani první definiční znak věci. Dle současné úpravy ovšem nemohou být věci ani majetková práva autorská. Zásadním problémem se jeví zákonný zákaz jejich převoditelnosti dle autorského zákona, neboť dle literatury a výkladu může být právo předmětem právních vztahů, a tedy nehmotnou věcí v právním smyslu, pouze pokud je převoditelné.⁵⁹

Další překážkou je vnímání české koncepce nikoli jako ryze dualistické, ale jako smíšené, kde se majetková a osobnostní složka prolíná, aniž by byly zcela jasně od sebe odděleny. V současném pojetí je pro vznik autorského díla a práv k němu stěžejní právě osoba autora a jeho jedinečná tvůrčí činnost. I absolutní majetková práva se tedy odvíjí až sekundárně od práv osobnostních, jež jsou jejich základem.

S ohledem na výše uvedené se tedy jeví pojmání majetkových autorských práv jako věci v právním smyslu nemožné. Se zřetelem na stále větší komercializaci společnosti je pravděpodobné, že v budoucnu bude potřeba současné pojetí přehodnotit a nastane posun k ryze dualistické koncepci. To by mohlo mít za následek uvolnění majetkových autorských práv k obchodování a staly by se tak pravděpodobně nehmotnou věcí v právním smyslu. Je ovšem nutné upozornit, že se zmíněným konceptem poklesne i ochrana autora. V zákazu

---

⁵⁷ MELZER, Filip, TÉGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář*. Praha: Leges, 2013. ISBN: 978-80-7502-003-1, str. 205.

⁵⁸ Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. §496.

⁵⁹ ŠVESTKA, Jiří. DVOŘÁK, Jan., FIALA, Josef. *Komentář: Občanský zákoník*. Svazek I., Praha: Wolters Kluwer. 2014. ISBN: 978-80-7478-369-2, 2014. str. 1172.

převoditelnosti majetkových práv autorských lze spatřovat i snahu chránit autora před nevýhodnými transakcemi, a tedy před sebou samým.

Dále můžeme polemizovat nad problematikou, z jakého důvodu jsou majetková práva autorská nepřevoditelná i po smrti autora. Osobnostní práva autora dle ustanovení § 11 odst. 4 AZ smrtí autora zanikají, neboť jsou svázány pouze s osobou autora, který se jich ani platně nemůže vzdát. Na dědice tedy přecházejí čistě jen práva majetková.⁶⁰ Pokud budeme vycházet z názorů, které odůvodňují nepřevoditelnost majetkových práv ochranou autora a osobnostním základem některých majetkových práv, je na místě se zamyslet, zda tyto důvody nejsou po smrti autora bezpředmětné, vzhledem k tomu, že majetková práva budou vykonávána osobou od autora odlišnou, která již žádnými osobnostními právy nedisponuje a její vztah k dílu je z pohledu práva čistě majetkový.⁶¹

Z teoretického hlediska se tedy zdá, že by převodu majetkových práv po smrti autora nic nebránilo a zákaz dispozice s majetkovými právy autorskými by mohl být považován dokonce za hospodářsky neúčelné. Zejména v situacích, kdy jsou majetková práva roztržena v důsledku dědění mezi větší počet osob, která pak práva musejí vykonávat společně a nerozdílně dle ustanovení § 8 odst. 3 a 4 AZ. Dědění majetkových práv autorských dle současné úpravy se věnuji podrobněji v následující kapitole.

6.2 Dědění majetkových autorských práv

Ačkoli je převod majetkových autorských práv *inter vivos* výslovně autorským zákonem zakázán, jsou majetková práva předmětem dědictví. Zvláštní ustanovení § 26 autorského zákona doplňuje obecnou úpravu dědického práva v občanském zákoníku, která se použije, pokud to jejich povaha nevyklučuje.⁶² Z uvedeného můžeme dovést, že autor může využít některou z forem pořízení *mortis causa* ke stanovení svého dědice. Jednotlivá majetková autorská práva je od sebe také možné oddělit, zůstavitel má možnost určit počet dědiců, jejich podíly, a také oddělit jednotlivá majetková autorská práva a s ustanovit dědice k těmto jednotlivým právům.

---

⁶⁰ Pozn.: Výjimkou je právo na přístup k nosiči díla dle ustanovení § 12 odst. 3 AZ, který je svou povahou právem osobnostním, ale je zařazen pod práva majetková a přechází tedy smrtí autora na dědice.

⁶¹ Pozn.: Nemusí se jednat ani o osobu s autorovi blízkou, osoba dědice nemusí mít k autorovi ani žádný jiný vztah a za některých okolností případnou majetková práva po smrti autora státu.

⁶² Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník. §1475 a násl.

Zdělí-li majetková autorská práva více dědiců, přísluší jim pak práva společně a nerozdílně dle ustanovení autorského zákona o spoluautorech (§ 8). Pokud dědictví těchto práv připadne státu, vykonává je svým jménem Státní fond kultury České republiky a Státní fond kinematografie, jedná-li se o díla audiovizuální a audiovizuálně užitá. Všechna ustanovení o autorovi, nevyplyvá-li z jejich povahy jinak, platí i pro dědice, případně stát.

Předmětem dědického práva jsou také pohledávky z výkonu autorského práva, tedy relativní majetková práva. Jedná se zejména o autorské odměny vyplývající z licenčních smluv, odměny z opětovného prodeje originálu uměleckého díla, plnění odměny z rozmnožování díla pro osobní a vlastní vnitřní potřebu a pohledávky vzniklé z ohrožení nebo porušení autorských práv.⁶³ Podmínkou je, aby pohledávky existovaly již za života zůstavitele. Relativní majetková práva autorská mají odlišný režim než absolutní práva autorská, je možné je převést na jinou osobu již za života autora, podléhají promlčení a lze je postihnout výkonem rozhodnutí.

Od dědění absolutních majetkových práv autorských a majetkových autorských oprávnění relativní povahy je třeba odlišit dědění hmotných nosičů děl literárních, uměleckých a vědeckých, které jsou bezesporu věcmi v právním smyslu dle ustanovení § 489 občanského zákona.⁶⁴ Jsou to věci, ve kterých je zhmotněný nehmotný statek, tedy autorské dílo.⁶⁵ Vztah vlastnického práva k hmotnému nosiči díla a práva dílo užit upravuje ustanovení § 9, odst. 3, autorského zákona, který stanoví že: „[n]abytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nenabývá se oprávnění k výkonu práva dílo užit, není-li dohodnuto či nevyplyvá-li z tohoto zákona jinak. Poskytnutím oprávnění k výkonu práva dílo užit jiné osobě zůstává nedotčeno vlastnické právo nebo jiná věcná práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, není-li dohodnuto či nevyplyvá-li ze zvláštního právního předpisu jinak“.

---

⁶³ Srov. § 24, § 25 a § 40 AZ.

⁶⁴ Srov. Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29. ledna 1985 sp. zn. Cpj 337.

⁶⁵ JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. str. 70.

Z uvedeného tedy jasně vyplývá, že majetková práva autorská a vlastnictví hmotného nosiče autorského díla jsou na sobě nezávislé, je tedy možné, aby v dědickém řízení vlastnictví k nosiči nabyl jeden dědic a jiný dědic nabyl majetková práva k dílu jako k nehmotnému statku.⁶⁶

6.3 Právo dílo užit

Právo dílo užit upravuje ustanovení § 12 autorského zákona, skládá se z práva dílo užit v užším smyslu, a to jak v podobě původní, tak v jiným zpracované či jinak pozměněné podobě, v souboru nebo ve spojení s jiným dílem. Dílo může být pozměněno netvůrčím způsobem⁶⁷ nebo tvůrčí činností zpracované do podoby jiného díla.⁶⁸ Zde je třeba upozornit na základní koncepční rozdíl od hmotných statků, neboť zpracováním původní (zpracované) dílo nezaniká, ale zároveň může vzniknout dílo nové, odvozené, při jehož užití vždy dochází i k užití díla zpracovaného. K užití je tedy vždy nutný, s výjimkou případů zákonných bezesmluvních užití, souhlas autora díla původního.

Užití díla v jiné, než původní podobě je v autorském zákoně výslovně uvedeno až od novely č. 216/2006 Sb., mohlo však být dovozeno výkladem systematickým, historickým nebo výkladem *rationem legis*.⁶⁹ V širším smyslu řadíme pod právo dílo užit i právo udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva (tj. licenci), poskytnutím oprávnění jiné osobě vzniká autorovi povinnost strpět zásah do práva dílo užit v rozsahu uděleného oprávnění, autorovi samotnému právo nezaniká. Bez udělení oprávnění může jiná osoba dílo užit jen v zákonem stanovených případech. (volná žití a zákonné licence §30 a násl.), jak již bylo zmíněno.

Autorský zákon nedefinuje obecně pojem užití díla, pouze prostřednictvím ustanovení § 12 odst. 4 vymezuje definici některých způsobů užití díla, a to jak v hmotné, tak nehmotné podobě.

---

⁶⁶ TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 320.

⁶⁷ § 11 odst. 3.AZ.

⁶⁸ § 2 odst. 4. AZ.

⁶⁹ TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 168.

S ohledem na právní dichotomii díla a hmotného substrátu, pomocí kterého je dílo vyjádřeno, se autorský zákon zabývá situací, kdy je hmotný substrát převeden do vlastnictví osoby odlišné od autora, je tedy v dispozici jiné osoby, avšak přístup k nosiči díla je poté pro autora nezbytný pro výkon subjektivních autorských práv. Ve své podstatě se jedná o řešení kolize vlastnického a autorského práva, jakožto dvou ústavně zaručených práv.⁷⁰

Ustanovení tak omezuje vlastníkovo právo k nosiči díla, a to autorovým právem požadovat, aby mu vlastník dílo zpřístupnil, pokud to není v rozporu s oprávněnými zájmy vlastníka. Pod oprávněnými zájmy si můžeme představit například ochranu důvěrných informací nebo ochranu před nekalosoutěžním jednáním. Vlastník není povinen hmotný nosič díla vydat, avšak postačí, pokud na autorovi náklady zhotoví fotografii, či jinou rozmnoženinu a odevzdá ji autorovi.⁷¹ Ačkoli se jedná svou povahou spíše o osobnostní právo autora, systematicky je zařazeno do práv majetkových a z toho důvodu přechází po smrti autora na dědice.⁷²

6.3.1 Právo na rozmnožování díla

Historicky nejstarším výlučným majetkovým právem je právo rozmnožovat dílo, zakotvené již prvním zákonem, který upravoval autorské právo na našem území,⁷³ Vzhledem k vázanosti práva rozmnožovat dílo na zachycení díla na jeho hmotný nosič, řadíme jej do tzv. *mechanických práv*.⁷⁴

Jak již bylo zmíněno dříve, autorské právo dle autorského zákona ovšem nevyžaduje zachycení autorského díla na hmotný nosič, aby požívalo ochrany dle autorského zákona. Autorskoprávně chráněná jsou i díla vyjádřena efemérně, zachycením takového díla na hmotný nosič je pak také rozmožením díla. Je nutno podotknout, že s takových zachycením vznikají rovněž související práva výrobce zvukového nebo zvukově obrazového záznamu dle ustanovení § 75 a § 79 AZ.

---

⁷⁰ Srov. čl. 11 a čl. 34 zákona č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

⁷¹ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 31.

⁷² KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 89.

⁷³ Císařský patent z 19. října 1846, č. 922 Sb.

⁷⁴ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 180.

Podrobněji upravuje právo na rozmnožování díla ustanovení § 13 autorského zákona, který za rozmnožení považuje *zhotovování dočasných či trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě*. Odstavec druhý uvedeného ustanovení pak jen demonstrativním výčtem uvádí příklady možných forem, kterými lze rozmnožování uskutečnit. Jedná se o rozmnoženiny tiskové, fotografické, zvukové, obrazové či zvukověobrazové,⁷⁵ rozmnoženiny vzniklé ve formě stavby architektonického díla nebo ve formě jiné trojrozměrné rozmnoženiny a ve formě elektronické, které zákon rozděluje na analogové a digitální.

Od pojmu rozmnoženiny díla je nutno odlišovat nosič díla jako takový. Pro rozmnoženinu je sice vždy nutná existence hmotného nosiče, avšak ten s rozmnoženinou nutně svou existenci podmiňovat nemusí. S tím souvisí i nutnost rozlišovat právo k hmotnému substrátu, pomocí kterého je dílo zachyceno a výlučné autorské právo k rozmnoženině jako takové.⁷⁶

Právo na rozmnožení díla představuje výjimku ze způsobů užití uvedených v ustanovení § 12 AZ, neboť v sobě jako jediné neobsahuje zpřístupňování díla veřejnosti. S rozmnožováním díla úzce souvisí rozšiřování rozmnoženin díla dle ustanovení § 14 AZ, pro které je zhotovování rozmnoženin základem, což potvrzuje i skutečnost, že dle § 2376 občanského zákoníku zahrnuje licence k rozmnožování díla i oprávnění k rozšiřování takto zhotovených rozmnoženin.

Dle mého názoru je jednou z nejčastějších forem zhotovování rozmnoženin v dnešní moderní době, se kterou se každý dennodenně potýkáme, vědomé a cílené stahování autorských děl z internetu, zveřejněných dříve jinou osobou, při kterém vzniká datová kopie díla obvykle na pevném disku. Od zmíněných rozmnoženin je potřeba odlišit technické rozmnoženiny děl, které jsou pomíjivé nebo podružné a tvoří nedílnou a nezbytnou část technologického procesu a nemají žádný samostatný hospodářský význam. Jsou sice také rozmnoženinami ve smyslu

---

⁷⁵ Pozn.: S prvotním zachycením souvisí vznik práv s autorským právem souvisejícím dle § 75, § 76 a § 79 z. č. 121/2000 Sb., autorského zákona.

⁷⁶ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 188.

ustanovení § 13 autorského zákona, ale uplatní se pro ně zákonná licence dle § 38a autorského zákona.⁷⁷

V neposlední řadě je nutno upozornit na ustanovení § 66 AZ, které je speciální k ustanovení § 13 autorského zákona⁷⁸ a které upravuje speciální zhotovování rozmnoženin, které jsou nutné k zavedení a uložení počítačového programu do paměti počítače, stejně jako pro jeho zobrazení, provoz a přenos.⁷⁹

V této souvislosti je důležité zmínit také rozmnožování díla pro osobní potřebu dle ustanovení § 30 odst. 2 AZ, který stanoví, že do autorského práva nezasahuje ten, kdo pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu či napodobeninu díla. Zajímavou otázkou je, zda se zmíněné volné užití vztahuje i na rozmnoženiny pořízené z nelegálního zdroje.

K této problematice se vyjádřil Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení ze dne 25. března 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009, když stanovil, že: „[...]jak také vyplývá ze znění ustanovení § 30 odst. 1 písm. a) autorského zákona, nelze z něj dovozovat, že se omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženiny díla pro osobní potřebu vztahuje pouze na pořízení rozmnoženiny z originálu díla nebo z jeho legálně zakoupené kopie pořizovatelem rozmnoženiny, neboť v rámci omezení autorského práva pro pořizování rozmnoženin pro osobní potřebu nestanoví toto ustanovení nic o právní povaze zdroje, ze kterého je možno rozmnoženinu díla pro osobní potřebu pořízovat. Může se tedy jednat jak o originál, tak i o rozmnoženinu díla, přičemž není bez dalšího nikterak vyloučeno, aby zdrojová rozmnoženina, ze které si zhotovitel pořídí vlastní rozmnoženinu pro osobní potřebu, byla pořízena i na základě jednání, které je v rozporu s autorským zákonem. Tato skutečnost nemůže sama o sobě, pokud autorský zákon nestanoví jinak, změnit právní povahu aktu pořízení rozmnoženiny díla pro osobní potřebu, jež je autorským právem aprobované, což samozřejmě nemá žádný vliv na vznik autorskoprávní a případně i trestní odpovědnosti za předchozí porušení autorského práva“.

Nejvyšší soud České republiky tak připustil, aby se i na rozmnoženiny z nelegálních zdrojů vztahovalo ustanovení § 30 odst. 2. AZ. Ke stejné otázce se však vyjádřil i Soudní dvůr Evropské unie, který ve svém rozhodnutí z 10. dubna 2014 ve věci C-435/12 při výkladu čl. 5

---

⁷⁷ Pozn.: Děje se tak například při prohlížení webových stránek, kdy se datový obsah uloží do operační paměti počítače.

⁷⁸ Pozn.: Ustanovení § 66 AZ je speciální i pro ustanovení § 30 AZ.

⁷⁹ KRÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 97.

odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES, která stanovuje výjimku práva na rozmnožování pro osobní potřebu, došel k názoru, že není možno dělat rozdíl mezi soukromými rozmnoženinami pořízenými z legálních zdrojů a nelegálních zdrojů, a proto je potřeba výjimky vykládat restriktivně.

Jako argumentaci uvádí, že připuštění možnosti rozmnoženin pro osobní potřebu z neoprávněného zdroje by podporovalo oběh padělaných děl a napodobenin, což by vedlo k snížení prodeje a zákonných obchodů s chráněnými díly v rozporu s běžným způsobem užití děl a v důsledku toho by byla majitelům autorských práv být způsobena nepřiměřená újma.⁸⁰

6.3.2 Právo na rozšiřování díla

Právo na rozšiřování originálu či rozmnoženiny upravuje na komunitární úrovni směrnice č. 2001/29/ES ve svém čl. 4, který stanovuje autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakoukoliv formu veřejného rozšiřování prodejem nebo jiným způsobem, a zároveň zakotvuje i princip vyčerpání práva na rozšiřování originálu jeho prvním prodejem nebo jiným převodem vlastnictví.

Z komunitárního práva vychází i česká úprava, která právem na rozšiřování díla (originálu nebo rozmnoženiny) rozumí dle ustanovení § 14 odst. 1 autorského zákona zpřístupňování díla v hmotné podobě⁸¹ prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem.

Základní podmínkou práva na rozšiřování díla, je zachycení díla na hmotný nosič, logicky lze tudíž dovodit, že se musí jednat o rozmnoženiny trvalé, aby bylo možné je jako hmotné předměty distribuovat. Může se jednat o originál či rozmnoženinu umožňující jak přímé (např. kniha) vnímání díla, tak rozmnoženiny umožňující vnímání díla pomocí zvláštní pomůcky nebo přístroje (např. CD, disketa). Podstatná je jejich objektivní schopnost být vnímána, tak aby fakticky došlo k zpřístupnění díla.⁸²

---

⁸⁰ Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 10. dubna 2014, ACI Adam BV a další vs. Stichting de Thuiskopie a Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding, ve věci: C-435/12, ECLI:EU:C:2014:254. bod 55.

⁸¹ Pozn.: Pokud se jedná o zpřístupňování v podobě nehmotné, jde o jiný způsob užití díla, srov. § 18 AZ.

⁸² TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 191.

Jak plyne z dikce zákonné úpravy, právo na rozšiřování lze uskutečnit pouze v souvislosti s převodem vlastnictví⁸³ k originálu či rozmnoženině, tedy na základě subjektivní právní skutečnosti, ke které je potřeba právní jednání. Pokud ke změně vlastnictví dochází přechodem, tzn. na základě objektivní právní skutečnosti, výkon výlučného majetkového práva na rozšiřování originálu či rozmnoženiny díla je vyloučen.⁸⁴ Nabídkou rozumíme přímé nabízení k převodu, například reklamou, inzercí, umístěním do provozovny, vyhlášením veřejného návrhu a podob. Přitom není podstatné, zda nabídka skutečně vede ve výsledku k převodu vlastnického práva.

Tento názor podporuje i SDEU, který ve svém rozhodnutí ze dne 13. května 2015 č. C-516/13 *Dimensione Direct Sales a Labianca* judikoval, že právo na rozšiřování dle čl. 4 odst. 1 směrnice č. 2001/29/ES zahrnuje i právo nabízet veřejnosti ke koupi originál či rozmnoženinu díla, pokud se tak děje s cílem podnítit spotřebitele k nabytí nabízeného předmětu a není rozhodné, zda tato nabídka nebo propagace vedla k nabytí vlastnického práva k chráněnému předmětu práva kupujícím.⁸⁵

V ustanovení § 14 odst. 2 upravuje autorský zákon výjimku z výlučného autorského práva na rozšiřování – institut vyčerpání výlučného autorského práva k rozšiřování originálu či rozmnoženiny díla. Jedná se o institut, který stanovuje rovnováhu mezi ústavně zaručeným právem na ochranu vlastnictví dle ustanovení čl. 11 LZPS a ústavně zaručeným právem k výsledkům tvůrčí činnosti dle ustanovení čl. 34 LZPS. V zájmu ochrany volné dispozice s majetkem vlastníka originálu či rozmnoženiny díla zákon upřednostňuje vlastnické právo před zájmem autora dále vykonávat své právo na rozšiřování ve vztahu ke konkrétnímu hmotnému nosiči díla. Účelem tohoto institutu je zabránit autorovi či jinému nositeli práv omezit volný pohyb zboží.⁸⁶

Institutem vyčerpání práva se rozumí dle ustanovení § 14 odst. 2 AZ konzumace autorova výlučného majetkového práva na rozšiřování díla na území členských států EU a států tvořících Evropské hospodářské společenství. K vyčerpání práva na rozšiřování originálu či rozmnoženin díla dochází s prvním prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva

---

⁸³ Pozn.: např. kupní smlouva, darovací smlouva, smlouva o dílo.

⁸⁴ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 192.

⁸⁵ Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 15. května 2015, *Dimensione Direct Sales srl a Michele Labianca vs. Knoll International Spa*, ve věci: C 516/13, ECLI:EU:C:2015:315. výrok rozhodnutí.

⁸⁶ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0 str. 79.

k originálu nebo rozmnoženině díla v jeho hmotné podobě, a to v okamžiku převodu dle obecných ustanovení občanského zákoníku.

Ze zákonného znění vyplývá, že jiná dispozice než převod se na konzumaci práva na rozšiřování nevztahuje. Pro úplnost je nutné dodat, že pro uplatnění principu vyčerpání je podmínkou, aby byl převod oprávněný ve smyslu autorského práva, kdy osobou oprávněnou je pouze osoba autora nebo jiného nositele práv. U osobnostních práv či jiných majetkových autorských práv se institut vyčerpání neuplatňuje.

Nabyvatel rozmnoženiny či originálu díla je poté oprávněn k dalšímu rozšiřování tohoto konkrétního hmotného nosiče díla, a to jakýmkoli způsobem a za jakýmkoli účelem. Nutno podotknout, že i po vyčerpání práva autora na rozšiřování je potřeba dbát ostatních majetkových práv k dílu jako takovému a osobnostních práv dle ustanovení § 11 AZ.⁸⁷

Zkoumáním, jak je vyčerpání práva na rozšiřování svázáno s konkrétní hmotnou podobou originálu či rozmnoženiny díla se zabýval SDEU ve svém rozsudku ze dne 22. ledna 2015 ve věci č. C-419/13 *Art & Allposters*, kde nizozemský soud předložil SDEU k rozhodnutí předběžnou otázku, zda je v případě změny formy hmotného nosiče autorského díla, které již bylo s jeho svolením uvedeno na trh, potřeba opětovného svolení autora, či nikoli.

V uvedeném sporu šlo o situaci, kdy společnost Art & Allposters International prodávala pomocí webových stránek se svolením autorů zastoupených kolektivním správcem společností Sticht Pictorihht plakáty s vyobrazením děl slavných umělců. Následně se společnost rozhodla nabízet kromě plakátů i vyobrazení děl přenesených na malířské plátno pomocí speciální techniky. V důsledku čehož vznikl spor o to, zda se vyčerpání práva na rozšiřování vztahuje k hmotnému předmětu, jehož součástí je dílo nebo jeho rozmnoženina, anebo k vlastní duševní tvorbě autora. Soud se také zabýval otázkou, zda taková změna nosiče, jakou provedla Allposters, má dopad na vyčerpání výlučného práva na rozšiřování.⁸⁸ SDEU pak s ohledem na hlavní cíl směrnice 2001/29/ES, kterým je dle bodů 9 a 10 odůvodnění zavedení vysoké úrovně ochrany ve prospěch autorů děl.

Soudní dvůr EU v citovaném rozsudku rozhodl že: *„[s]volení nositele autorského práva nepokrývá rozšiřování předmětu, jehož součástí je jeho dílo, byl-li tento předmět po prvním uvedení na trh změněn natolik, že představuje novou reprodukci daného díla. V takovém*

---

⁸⁷ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0 str. 81.

⁸⁸ Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 22. ledna 2015, *Art & Allposters International BV vs. Stichting Pictoright*, ve věci: C 419/13, ECLI:EU:C:2015:27. bod 21.

případě se právo na rozšiřování daného předmětu vyčerpá teprve po prvním prodeji nebo jiném převodu vlastnictví tohoto nového předmětu se svolením nositele příslušného práva.“

S uvedeným závěrem se shoduje i český výklad k ustanovení § 14 odst. 2 autorského zákona: *„Vyčerpání práva na rozšiřování se vztahuje vždy na nakládání s konkrétním originálem či rozmnoženinou v podobě, jak byla uvedena na trh. Je tedy vázáno na právní osud originálu či rozmnoženiny díla jako hmotného nosiče díla (věci).“*

Je nutné zdůraznit, že institut vyčerpání se dle zákonné úpravy týká pouze rozšiřování originálu či rozmnoženin díla v hmotné podobě. V případě zpřístupňování díla v nehmotné podobě se jedná o sdělování díla veřejnosti dle ustanovení § 18 AZ, u kterého zákon v ustanovení § 18 odst. 4 zakotvuje jeho nevyčerpatelnost. V tomto ohledu je nutno ještě zmínit rozhodnutí SDEU ze dne 3. července 2012 č. C-128/11 ve věci *UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp*, které může ovlivnit celkový vývoj institutu vyčerpatelnosti práva na rozšiřování.

V citovaném sporu SDEU připustil možnost, že za splnění určitých podmínek, může dojít k aplikaci institutu vyčerpání k trvalé rozmnoženině počítačového programu staženého z internetu. Podmínkami je, aby stažení rozmnoženiny bylo (i) uskutečněno se souhlasem nositele práv, (ii) nositel práv musí obdržet plnění odpovídající hodnotě rozmnoženiny a (iii) nositel musí svolit k časově neomezenému užití konkrétní rozmnoženiny. Soud se ve svém rozhodnutí odvolával na speciální úpravu počítačových programů (směrnice č. 2009/24/ES), rozhodnutí tedy nelze přímo aplikovat na ostatní díla v nehmotné podobě.

6.3.3 Právo na pronájem

Další součástí výlučného majetkového autorského práva dílo užit je pronájem díla dle ustanovení § 15 AZ, který pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla rozumí *„zpřístupňování díla ve hmotné podobě za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu poskytnutím originálu nebo rozmnoženiny díla na dobu určitou.“*

Z uvedené legální definice vyplývají základní pojmové znaky pronájmu. Předmětem pronájmu musí být hmotný nosič díla (originál nebo rozmnoženina díla), který zachycuje dílo vnímatelným způsobem, aby bylo objektivně možné jej zpřístupnit jiné osobě. Dalším pojmovým znakem pronájmu odlišujícím ho od půjčování díla⁸⁹ je jeho ekonomický prospěch

---

⁸⁹ § 16 AZ

pro pronajímatele díla, který dílo zpřístupňuje za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, přičemž z autorskoprávního hlediska není podstatné, zda k plnění nájemce fakticky dojde.⁹⁰ Druhým klíčovým znakem pronájmu je také jeho dočasnost.

Jak již bylo zmíněno v předchozí kapitole, právo na pronájem je nevyčerpatelné. Souhlas autora je tedy vyžadován u každého dílčího pronájmu originálu či rozmnoženiny díla, opětovný souhlas autora je vyžadován i v případě podnájmu. Nejčastěji se tak bude dít licenční smlouvou.

Na místě je upozornit na rozdíl mezi pronájmem hmotného nosiče jako věci, který se bude řídit ustanoveními občanského zákoníku a pronájmem díla jako výlučného majetkového práva autorského díla užit dle autorského zákona, které jsou ve své podstatě dva odlišné právní vztahy.

6.3.4 Právo na půjčování

Úzce spjata s autorským právem na pronájem originálu či rozmnoženiny díla je výlučné autorské právo na půjčování originálu či rozmnoženiny díla dle ustanovení § 16 autorského zákona. Rozumíme jím zpřístupňování díla zařízením přístupným veřejnosti ve hmotné podobě poskytnutím originálu či rozmnoženiny díla na dobu určitou, a to nikoli za účelem přímého nebo nepřímého ekonomického zisku.

Stejně jako u pronájmu originálu či rozmnoženiny díla musí být dílo vyjádřeno na hmotném nosiči, aby bylo způsobilé být předmětem půjčování. Dalším společným pojmovým znakem je dočasnost, tedy poskytnutí originálu či rozmnoženiny díla na dobu určitou.

Základní odlišností od práva na pronájem je pak bezúplatnost půjčování, kterou zákon pro autorskoprávní účely vymezuje jako jednání nikoli za účelem přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, jedná se tedy o přesný opak definice úplatnosti, jak je stanovena v ustanovení § 15 autorského zákona o pronájmu.⁹¹

Výklad pojmu přímý nebo nepřímý hospodářský prospěch najdeme v preambuli, bodě č. 11 směrnice č. 2006/115/ES odůvodnění směrnice: „[p]okud při půjčování prováděném

---

⁹⁰ TELEČEK, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 203.

⁹¹ *Ibid* str. 209.

veřejně přístupným zařízením za úplatu nepřesahuje výše této úplaty částku nezbytnou na pokrytí provozních nákladů daného zařízení, nejde ve smyslu této směrnice o přímý ani o nepřímý hospodářský nebo obchodní prospěch.“ Z uvedeného tedy vyplývá, že fakticky je možné obdržet úplatu za půjčování díla, nesmí ovšem přesahovat úhradu provozních nákladů, v opačném případě by se již jednalo o pronájem originálu či rozmnoženiny díla.

Dalším definičním znakem půjčování pak je, že se uskutečňuje prostřednictvím zařízení přístupného veřejnosti. Stejný pojem je použit i v čl. 2 odst. 1 písm. b) směrnice č. 2006/115/ES, jeho definici už ovšem v citované směrnici nenajdeme. Podle odborné literatury je potřeba pojem zařízení vykládat co nejextenzivněji. Jednat se tak bude o všechny prostory dle přístupné ze své povahy nebo určení provozovatele individuálně neurčenému okruhu osob, ať již operujícími na podnikatelském nebo nepodnikatelském základě. Konkrétně tedy knihovny, školy, vzdělávací zařízení, archivy apod.⁹²

Z uvedeného pak logicky vyplývá, že do rozsahu výlučného autorského práva na půjčování originálu či rozmnoženin děl nepatří půjčování originálů či rozmnoženin děl mimo veřejně přístupná zařízení.

Právo na pronájem a půjčování je upraveno i na komunitární úrovni směrnicí č. 2006/115/ES, která vymezuje definici pojmu pronájem a půjčování, zakotvuje autorovo výlučné právo udělit svolení k pronájmu a půjčování a stanovuje autorovo nezadatelné právo na spravedlivou odměnu,⁹³ které zákonodárce implementoval do ustanovení § 25a autorského zákona.

6.3.5 Právo na vystavování

K již tradičním výlučným majetkovým autorským právům na našem území patří i právo autora rozhodnout o zveřejnění díla jeho vystavením. Autorský zákon jej upravuje v ustanovení § 17 a rozumí jím zpřístupňování díla v hmotné podobě umožněním shlédnutí nebo jiného vnímání originálu či rozmnoženiny díla, dále pak uvádí demonstrativní výčet druhů děl, které je možné vystavovat. Vzhledem k tomu, že zákon nestanovuje jiné podmínky, je obsah práv vystavovat originál či rozmnoženinu díla pojímán zákonem široce. Dle důvodové zprávy k autorskému zákonu není rozhodné, zda se vystavování děje zdarma, či oproti zaplacení vstupného. Není

---

⁹² *Ibid* str. 210.

⁹³ Srov. čl. 2, 3 a 5 směrnice č. 2006/115/ES o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem.

také vyloučeno, aby jednalo o zprostředkování vjemu technickými zařízeními, nemusí se tedy jednat jen o shlédnutí přímé.

Nejčastějším vystavením je bezesporu vystavení v rámci výstav uměleckých děl. Taková výstava pak může jako soubor nezávislých uměleckých děl, který způsobem výběru nebo uspořádáním při splnění podmínek ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona, tedy pokud je výsledkem tvůrčí činnosti autora, je jedinečná a je vyjádřena v objektivně vnímatelné podobě, tvořit dílo souborné dle ustanovení § 2 odst. 5 autorského zákona. Důležité je upozornit, že zařazení díla do takového souboru je možné jen se souhlasem autora.

7. Sdělování veřejnosti

Společným znakem všem způsobům užití,⁹⁴ ke kterým jsem se dosud v této práci vyjadřovala, je, že všechny souvisí se zachycením díla na hmotném nosiči a týkají se následné dispozice s tímto nosičem. Společně je označujeme jako mechanická práva nebo jako práva k nepřímému sdělování.⁹⁵

Za protipól těchto práv můžeme považovat sdělování díla veřejnosti dle ustanovení § 18 a násl. autorského zákona, tedy práva k přímému sdělování. Jedná se o užití díla v jeho nehmotné podobě. Autorský zákon uvádí jejich demonstrativní výčet v ustanovení § 12 odst. 4 písm. f), jedná se tedy zejména o právo na provozování díla živě nebo ze záznamu a právo na přenos provozování díla, právo na vysílání díla rozhlasem či televizí, právo na přenos rozhlasového či televizního vysílání díla, právo na provozování rozhlasového či televizního vysílání díla).⁹⁶

---

⁹⁴ Srov. §13-17 AZ.

⁹⁵ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 175.

⁹⁶ Srov. §19, 20, 21, a 22 AZ.

Generální klauzule § 18 odst. 1 AZ stanovuje, že sdělováním díla veřejnosti se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově. Vzhledem k širokému vymezení pojmu v generální klauzuli, lze pod sdělování veřejnosti zahrnout i všechny způsoby užití spojované s digitálním prostředím.⁹⁷

Dle odborné literatury obsahuje proces sdělování díla veřejnosti tři základní prvky a to (i) vysílání (emisi), čímž se rozumí objektivní materializace díla, (ii) přenos (transmisi) této materializace a (iii) její příjem (recepti). Toto rozdělení procesu sdělování a podstata jednotlivých elementů je zásadní kvůli správnému určení právní definice samotného sdělování díla veřejnosti a jeho způsobů.⁹⁸

Na začátku procesu sdělování díla veřejnosti stojí vysílání, jehož původem může být buď výkon výkonného umělce, nebo zvukový či zvukově obrazový záznam. Z uvedeného vyplývá dělení forem provozování díla na **provozování živé** a **provozování ze záznamu**.⁹⁹

Forma přenosu může být jakákoli, od přenosu bez použití technických prostředků¹⁰⁰ nebo s jejich využitím, a to jak bezdrátově, tak po drátě prostřednictvím zvukových, světelných, rádiových, televizních vln, či jinak v rámci rádiového spektra apod. Na základě formy přenosu rozlišuje autorský zákon tři druhy sdělování děl veřejnosti a to provozování, vysílání a zpřístupňování veřejnosti na vyžádání. Třetím a konečným prvkem procesu sdělování díla veřejnosti je jeho příjem koncovým uživatelem, přičemž je bezvýznamné, zda k faktickému příjmu dojde či nikoli neboť zpřístupnění díla je dokonáno již okamžikem umožnění příjmu či zhlédnutí díla.¹⁰¹

Úprava sdělování díla veřejnosti, jak je zakotvena v ustanovení § 18 autorského zákona, vychází z komunitárních a mezinárodních předpisů. První dokumenty reagující na technologický rozvoj a zabývající se problematikou užití v digitálním prostředí jsou tzv. *Internetové smlouvy* – WCT a WPPT, přijaté v prosinci 1996 v Ženevě.¹⁰² Diskutovaným

---

⁹⁷ KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 101.

⁹⁸ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 216.

⁹⁹ Srov. § 19 a § 20 AZ.

¹⁰⁰ Pozn.: Například zpřístupňování díla živě dle ustanovení § 19 odst. 1 autorského zákona.

¹⁰¹ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 218.

¹⁰² Pozn.: smlouvy vstoupily v platnost, až v roce 2002.

problémem bylo, zda pro užití díla na internetu vytvořit nový způsob užití, nebo zda jej podřadit pod nějaký již stávající.

Nakonec bylo zvoleno sdělování veřejnosti, které definuje ustanovení čl. 8 WTC: „[b]ez újmy práv podle čl. 11 odst. 1 bodu ii), čl. 11bis odst. 1 bodů i) a ii), čl. 11ter odst. 1 bodu ii), čl. 14 odst. 1 bodu ii) a čl. 14bis odst. 1 Bernské úmluvy, mají autoři literárních a uměleckých děl výlučné právo udílet svolení k jakémukoli sdělování svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátovými prostředky, včetně zpřístupňování svých děl veřejnosti takovým způsobem, že každý může mít přístup k těmto dílům na místě a v čase podle své individuální volby.“

V citovaném ustanovení je poprvé upraveno zpřístupňování díla veřejnosti interaktivními službami na vyžádání (*on demand*), pod něž se zařazuje užití díla prostřednictvím internetu.¹⁰³ Smlouva WPPT zakotvuje oddělená práva na zpřístupnění díla veřejnosti a na sdělování díla veřejnosti výkonným umělcům ve vztahu k jejich výkonům zaznamenaným na zvukových záznamech i pro výrobce zvukových záznamů včetně práv na zpřístupňování formou *on demand*.¹⁰⁴

K implementaci Internetových smluv do komunitárního práva byla přijata směrnice č. 2001/29/ES, tzv. *Informační směrnice*, která převzala pojetí práva na sdělování díla veřejnosti dle ustanovení čl. 8 WTC a čl. 10 a čl. 14 WPPT do svého čl. 3, který zní: „1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.“

Tento odstavec se zabývá tzv. širším sdělováním veřejnosti (*communication*), které přiznává jen autorům. V odstavci druhém je upraveno tzv. zpřístupňování veřejnosti (*making available*), které přiznává výkonným umělcům, vysílatelům, výrobcům zvukových a zvukově obrazových záznamů.

---

¹⁰³ Pozn.: Nejedná se ovšem o jediný způsob užití na internetu, kromě sdělování veřejnosti, které souvisí hlavně se zpřístupněním díla veřejnosti (*upload*) dle ustanovení § 18 autorského zákona, můžeme zmínit např. stahování díla (*download*), u kterého se jedná o rozmnožování dle § 13 AZ.

¹⁰⁴ Srov. čl. 10 a 34 smlouvy WPPT.

2. Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

a) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;

b) pro výrobce zvukových záznamů v případě jejich zvukových záznamů;

c) pro výrobce prvotních záznamů filmů v případě originálu a rozmnoženin jejich filmů;

d) pro vysílací organizace v případě záznamů jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.

3. Práva uvedená v odstavcích 1 a 2 se nevyčerpají žádným sdělením veřejnosti nebo zpřístupněním veřejnosti podle tohoto článku.“

Český autorský zákon v ustanovení § 18 rozlišení mezi sdělováním veřejnosti a zpřístupňováním veřejnosti zachovává ve svém odst. 1 a odst. 2, ale ochranu poskytuje širší než právo Evropské unie, neboť obě skupiny práv přiznává všem nositelům práv.¹⁰⁵

Podstatným prvkem sdělování veřejnosti je pojem *veřejnost*, jež není v autorském zákoně definován. Rovněž mezinárodní dokumenty ani komunitární právo pojem veřejnosti nevymezují. V praxi již několikrát nastaly problémy, jak pojem vykládat a co všechno je v důsledku toho považováno za sdělování veřejnosti, hlavně v souvislosti s dopuštěním se bezdůvodného obohacení z důvodů užití autorských děl spravovaných kolektivním správcem bez příslušné licenční smlouvy.¹⁰⁶ České soudy ovšem pojem veřejnosti samy nevymezují, vzhledem k tomu, že autorský zákon vychází z úpravy evropské, proto přebírají definiční vymezení Soudního dvora EU.

Jedním z rozhodnutí SDEU, které pojem vykládají a shrnují dosavadní rozhodovací činnost je Rozsudek soudního dvora Evropské unie ze dne 15. března 2012 č. C-135/10 *Societa Consortile Fonografici proti Marcou Del Corsovi*.¹⁰⁷ V citovaném rozhodnutí se řešil spor, zda se šíření zvukových záznamů, které jsou předmětem ochrany jako hudební kulisy v soukromé ordinaci zubního lékaře, považuje za sdělování nebo zpřístupňování díla veřejnosti ve smyslu ustanovení čl. 3 odst. 2 písm. b) směrnice č. 2001/29/ES a zakládá-li tedy takové šíření právo

¹⁰⁵ Pozn.: Otázku, zda je poskytnutí širší ochrany národním legislativou v souladu s právem EU řešil SDEU ve svém rozhodnutí ze dne 26. března 2015 č. C-279/13 *C More Entertainment AB v Linus Sandberg*.

¹⁰⁶ Srov. Nález Ústavního soudu sp. zn.: ÚS 3076/13, ÚS 2186/14, ÚS 2496/14.

¹⁰⁷ Pozn.: Pojmem veřejnosti se zabýval SDEU i dříve např. rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 2. června 2005, *Mediakabel BV vs. Commissariaat voor de Media*, ve věci: C-89/04, ECLI:EU:C:2005:348. bod 33.

výrobci zvukových záznamů na odměnu. Soud zde vymezil pojem veřejnosti jako blíže neurčený počet posluchačů, který vyžaduje dosti vysoký počet osob, přičemž není rozhodné, zda mají osoby přístup k těmto dílu souběžně nebo postupně.¹⁰⁸

Ve vymezení pojmu vycházel z definice pojmu v glosáři WIPO, který sice není právně závazný, ale i vzhledem k souladu komunitárního práva s právem mezinárodním v dotčené oblasti je třeba jej brát v potaz u výkladu pojmu veřejnost.¹⁰⁹ Soud dále upřesňuje, že sdělování díla veřejnosti je obecné sdělování jakýmkoli vhodným způsobem, nikoli však pouze zpřístupnění konkrétním jednotlivcům, kteří patří do soukromé skupiny osob.¹¹⁰ V neposlední řadě pak soud zdůraznil, že jednotlivé případy je potřeba posuzovat individuálně, v zásadě tak připustil, že určitá skupina lidí může být v jednom případě posuzována jako veřejnost a v jiném nikoli. Vodítkem, zda se v konkrétním případě jedná o veřejnost či nikoli může být i zda je sdělováním veřejnosti sledován hospodářský prospěch.

Ve zmiňovaném případě C-135/10, pacienti navštěvující soukromou ordinaci zubního lékaře jako veřejnost uznáni nebyli. Soud tak rozhodl s ohledem na absenci hospodářského významu přehrávání hudby v ordinaci. Poslech hudby není důvodem jejich návštěvy ordinace, ani přidanou hodnotou a jejich rozhodnutí, zda zubního lékaře navštíví či nikoli neovlivní. Naproti tomu v rozsudku C-305/05 *Rafael Hoteles*, soud v případech hotelů a provozoven poskytujících obdobné služby, uznal hosty v jednotlivých hotelových pokojích jako veřejnost a jedním z argumentů proč tak udělal bylo, že tyto zařízení mají ze sdělování autorského díla na pokojích hospodářský prospěch, neboť tato služba přináší hostovi zvýšený komfort a může tak ovlivnit rozhodnutí hosta o volbě takového zařízení.

V současné době SDEU začal definovat také pojem nové veřejnosti s ohledem na užití děl na internetu. Touto problematikou se budu zabývat podrobněji dále v práci. V odborné literatuře je pak vykládán prvek veřejnosti u obsahu výlučného majetkového autorského práva na sdělování díla veřejnosti tak, že: „[...] zahrnuje jakékoli sdělování díla, které se děje za účelem přímého či nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu a rovněž

---

¹⁰⁸ Pozn.: Tuto skutečnost soud konstatoval již dříve, a to rozsudkem Soudního dvora EU (velkého senátu) ze dne 26. června 2007, *Ordre des barreaux francophones et germanophones a další vs. Conseil des ministres*, ve věci: C-305/05, ECLI:EU:C:2007:383. bod 39.

¹⁰⁹ srov. čl. 8 WTC, článek 10 a 14 WPPT a čl. 3 směrnice 2001/29/ES.

¹¹⁰ Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 15. března 2012, *Società Consortile Fonografici (SCF) vs. Marco Del Corso*, ve věci: C-135/10, ECLI:EU:C:2012:140. bod 85.

i všechna jiná sdělování, která z pohledu sdělovatele směřují vůči individuálně (jmenovitě) neurčenému okruhu osob (zejména formou veřejné nabídky)“.¹¹¹

Za zmínku stojí také úvaha nad tím, zda je možné uplatňovat výjimku z užití díla pro osobní potřebu z práva na sdělování veřejnosti dle ustanovení § 30 autorského zákona. Ústavní soud se ve svém rozhodnutí ze dne 30. října 2014 sp. zn. 2128/14 sice volným užitím pro osobní potřebu zabýval, ale ze smyslu zákona a z jazykového výkladu však logicky vyplývá, že tuto výjimku uplatnit nelze. Sdělování veřejnosti je totiž pojmově veřejné a veřejnost je podstatným prvkem, bez jehož naplnění o sdělování veřejnosti nemůže jít. Osobní užití je tedy vyloučeno.¹¹²

Ustanovení § 18 odst. 2 autorského zákona vymezuje zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle vlastní volby, zejména počítačovou nebo obdobnou sítí, tzv. právo sdělování díla veřejnosti na vyžádání (*on demand*). Nejvíce je využíván tento způsob užití díla prostřednictvím sítě internet. Specifikum uvedeného způsobu sdělování díla veřejnosti je individuálním sdělováním jednotlivým členům veřejnosti dle jejich aktuálních požadavků.¹¹³ Stejně jako u sdělování díla veřejnosti dle ustanovení § 18 odst. 1 autorského zákona, je podstatným pojmovým znakem sdělování díla veřejnosti na vyžádání veřejná povaha tohoto sdělování.

Okamžikem, kdy jsou data nahrána do paměti počítače, z něhož se zpřístupňuje, je dílo zveřejněné. Při zpřístupňování díla veřejnosti prostřednictvím počítačových sítí dochází nevyhnutelně v důsledku technologického procesu k opakovanému rozmnožování díla, ať již v počítači, ze kterého se dílo zpřístupňuje, tak v počítači koncového uživatele.¹¹⁴

---

¹¹¹ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 220-221.

¹¹² Srov. TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 221 a PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0 str. 191.

¹¹³ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 222.

¹¹⁴ KRÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, str. 101.

V souvislosti s tím je důležité upozornit, že se jedná o jinou formu užití díla, ke které je vyžadován souhlas autora.¹¹⁵ Pouze pokud se jsou splněny zákonné podmínky a jedná se o tzv. *technologické rozmnoženiny*,¹¹⁶ zakotvuje autorský zákon v ustanovení § 38 a bezúplatnou zákonnou licenci.

Vzhledem k rychlému rozvoji technologií a způsobů využívání internetu, často související s ochranou autorských děl a vzhledem k nemožnosti reagovat rychle a pružně zákonnými úpravami je v oblasti zpřístupňování děl na internetu velmi důležitá aktuální judikatura SDEU.

Aktuálním problémem souvisejícím se zpřístupňováním autorských děl na internetu je otázka vzniku autorskoprávní odpovědnosti v případě tzv. odkazování či sdílení odkazů (*linking*). Jedná se o situace, kdy osoba umístí na své webové stránky hypertextový odkaz umožňující přístup k dílu umístěného na jiných webových stránkách. V souvislosti se zmíněnou problematikou vymezil SDEU kvalifikační jako kritérium pro posouzení, zda ke sdělování veřejnosti okazováním došlo či nikoli.

Důležitým případem, kde se soud zabýval tzv. *hypertextovými odkazy* je rozsudek SDEU ze dne 13. února 2014 č. C-466/12 *Svensson a další proti Retriever Sverige AB*. V předmětném sporu šlo o to, že švédská společnost Svensson umístila na své internetové stránky hypertextové odkazy na novinové články, zveřejněné na serveru švédských internetových novin. Prvně je nutno podotknout, že technicky se u využití hypertextových odkazů jedná pouze o odkaz na stránku, kde se dílo nachází, bez načtení odkazové stránky je tedy dílo nedostupné. Autoři článků však v tomto jednání spatřovali porušení svého výlučného práva zpřístupnit svá díla veřejnosti v tom smyslu, že přicházejí o možnost svobodně rozhodnout o užití svého díla.¹¹⁷

Soud pak zodpovídal hlavně otázky, zda došlo sdílením hypertextového odkazu ke sdělování veřejnosti, má-li vliv skutečnost, že dílo, na které je odkazováno je zpřístupněno bez omezení. Nejdříve se soud zabýval vymezením sdělování veřejnosti a zhodnotil, že zahrnuje dva kumulativní prvky a to (i) sdělování díla a (ii) sdělování veřejnosti. U definice pojmu

---

¹¹⁵ Srov.: zásada autorskoprávní neodvislosti jednotlivých způsobů užití díla.

¹¹⁶ Pozn.: Například u prohlížení webových stránek dochází k automatickému vytváření dočasných rozmnoženin děl v operační paměti počítače – tzv. *caching*.

¹¹⁷ Zakotveno v čl. 3 směrnice 2001/29/ES.

veřejnost odkázal na starší rozhodnutí, kterým jsem se věnovala i ve své práci, tedy že se jedná o blíže neurčený, avšak dosti vysoký počet potenciálních příjemců.¹¹⁸

Z uvedeného tedy dovedl, že umístěním hypertextového odkazu na webovou stránku se jedná o sdělování veřejnosti, neboť pojmově toto jednání splňuje všechny dané znaky (tzn. jedná se o sdělování, je přítomen prvek veřejnosti). Následně ovšem soud podotknul, že: *„Z ustálené judikatury však vyplývá, že aby se na takové sdělování, jako je sdělování dotčené ve věci v původním řízení, které se týká stejných děl jako prvotní sdělení a bylo uskutečněno na Internetu stejně jako prvotní sdělení, tedy podle stejné technologie, vztahoval pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, je rovněž nezbytné, aby bylo určeno nové veřejnosti, to znamená veřejnosti, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení veřejnosti.“*¹¹⁹

Z uvedeného tedy vyplývá, že soud formuloval nové kritérium v oblasti sdělování děl veřejnosti na internetu, jež prozatím není upraveno žádným předpisem mezinárodního ani komunitárního práva, a to kritériem nové veřejnosti. V citovaném rozhodnutí pak soud konstatoval, že nedošlo k jinému užití děl umístěním hypertextových odkazů než v původním případě, neboť přístup na internetovou stránku internetových novin nebyl nikterak omezen, každý na světě měl tedy potenciálně k článkům přístup. Kritérium nové veřejnosti tedy splněno nebylo a umístěním hypertextových odkazů na články bez souhlasu autorů nedošlo k porušení autorských práv.

Na rozhodnutí ve věci Svensson navazuje rozhodnutí. SDEU i ve věci č. C-348/13 BestWater International ze dne 21. října 2014 zabývající se embedded linkem – ve sporu šlo o užití díla vložením videa ze serveru Youtube.com pomocí embedded linku na své stránky. Soud zde stanovil podmínky, za kterých nejde o užití díla: (i) nejde o novou veřejnost (ii) nedošlo k použití jiných technických prostředků ke sdělování díla než při původním zpřístupnění

Jiná by ovšem byla situace, kdyby odkaz umožnil uživatelům obejít omezující technická omezení, která byla přidána za účelem zamezení přístupu veřejnosti k tomuto dílu. Příkladem by mohla být povinná registrace a uhrazení poplatku. Poté by pomocí takového odkazu bylo

---

¹¹⁸ Srov. rozhodnutí SDEU ve věci C-135/10 a ve věci C-305/05.

¹¹⁹ Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014, Nils Svensson and Others vs Retriever Sverige AB, ve věci: C-466/12, ECLI:EU:C:2014:76. bod 24.

dílo zpřístupněno nové veřejnosti – osobám, které nositelé autorského práva původně nebrali v potaz při udělení souhlasu k prvotnímu sdělení.¹²⁰ Uvedeným názorem se pak soud nadále řídil ve svém rozhodnutí ze dne 26. března 2015 ve věci C-279/13 *C More Entertainment*.

V tomto případě šlo o hokejové přenosy, které bylo možno sledovat na stránkách společnosti C More Entertainment pouze po zaplacení předplatného. Třetí osoba pak vložila na své internetové stránky hypertextový, který umožnil sledování hokejových zápasů i bez zaplacení poplatků. SDEU v tomto případě rozhodl, že umístěním takového odkazu byly porušeny práva vysílatele k jeho vysílání.

Dlouho očekávaným rozhodnutím je rozsudek SDEU ze dne 8. září 2016 ve věci GS Media BV proti Sanoma. Společnost GS Media provozující online bulvární zpravodajství GeenStijl umístila na své internetové stránky článek slibující zhlédnutí uniklých fotografií pro vydání časopisu Playboy nizozemské celebrity B. Dekker. Článek obsahoval odkaz na australské webové stránky, kde bylo možné soubor obsahující fotografie stáhnout. Tyto fotografie pořídil fotograf C. Hermés pro časopis Playboy a udělil společnosti Sanoma, která je jeho vydavatelkou výlučné oprávnění k jejich zveřejnění.

Společnost Sanoma poté tvrdila, že umístěním hypertextových odkazů společnost GS Media autorské právo fotografa c. Hermése a dopustila se vůči ní protiprávního jednání. Při rozhodování soud vycházel, z již zmíněných rozhodnutí.¹²¹ Co se týče pojmů veřejnost a nové veřejnosti a poskytování odkazů, na rozdíl od zmíněných rozhodnutí se ovšem SDEU zabýval nelegálním obsahem zdroje. Stanovil nové kritérium a to poskytování odkazu za účelem zisku, u kterého presumuje vědomost o nelegální povaze zdroje, ve výroku rozhodnutí tak stanovil, že: „...za účelem posouzení, zda umístění hypertextových odkazů na internetové stránce na chráněná díla, která jsou volně dostupná na jiné internetové stránce bez souhlasu nositele autorského práva, představuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu tohoto ustanovení, je třeba určit, zda byly tyto odkazy poskytnuty nikoli za účelem dosažení zisku osobou, která nevěděla nebo nemohla rozumně vědět o protiprávní povaze zveřejnění těchto děl na této jiné internetové stránce, nebo zda naopak byly poskytnuty za účelem dosažení zisku, v kterémžto případě musí být taková znalost presumována.“

---

¹²⁰ Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014, Nils Svensson and Others vs Retriever Sverige AB, ve věci: C-466/12, ECLI:EU:C:2014:76. bod 31.

¹²¹ Srov. rozhodnutí SDEU ve věci C-466/12 a ve věci C-348/13.

Soudní dvůr EU tak vyslovil předpoklad, že osoba, která umísťuje odkazy na svých stránkách za účelem dosažení zisku, by si měla dopředu zjistit všechny skutečnosti tak, aby předešla neoprávněným zásahům do autorských práv. Otázkou do budoucna pak zůstává, jak široce bude pojem *za účelem dosažení zisku* vykládán.

Z uvedených příkladů rozhodnutí SDEU si lze povšimnout, že se soud snaží najít rovnováhu mezi vysokým standardem ochrany autorských práv, a zároveň neomezovat nadměru uživatele internetu a zabraňovat svobodě projevu a šíření informací. Z tohoto důvodu proto přináší stále nová kritéria, kterými vymezuje pojem sdělování veřejnosti v oblasti internetu. Je zřejmé, že vzhledem ke stále novým technickým variantám sdělování díla veřejnosti v oblasti internetu bude činnost SDEU odbornou veřejností bedlivě sledována.

Zajímavým je zamyslet se v souvislosti s používáním pojmu nová veřejnost a odkazováním na obsah zveřejněný se souhlasem autora nad institutem vyčerpání práva. Tento institut je sice směrnicí i autorským zákonem výslovně vyloučen,¹²² pokud ale uživatel může legálně, již jednou zveřejněné dílo se souhlasem autora, na internetu „užívat s pomocí odkazů, aniž by potřeboval nový souhlas, tak z praktického hlediska dochází k určitému vyčerpání práv.

Ustanovení § 18 odst. 3 autorského zákona obsahuje negativní vymezení práva na sdělování díla veřejnosti. Jedná se o deklaratorní ustanovení, které vylučuje pochybnosti o autorskoprávní odpovědnosti některých osob podílejících se na technologickém procesu zpřístupňování děl.¹²³

7.1 Živé provozování a jeho přenos

Historicky jeden z nejstarších způsobů užití díla a tradiční součástí obsahu autorského práva je živé provozování díla. Současný zákon jej řadí jako součást obsahu práva na sdělování veřejnosti ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 AZ. Živým provozováním rozumíme jím zpřístupňování díla živě prováděného výkonným umělcem, přenosem živého provozování je pak současné zpřístupňování živě provozovaného díla pomocí reproduktoru, obrazovky nebo podobného přístroje umístěného mimo prostor živého provozování.¹²⁴

---

¹²² Srov. čl. 3 odst. 3 2001/29/ES, § 18/4 AZ.

¹²³ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7400-432-2, str. 33.

¹²⁴ Srov. § 19 odst. 1 a § 19 odst. 2 AZ.

Základním předpokladem živého provozování díla je osobní přítomnost výkonných umělců, na základě jejichž výkonu dochází k emisi nehmotného díla.¹²⁵ Vzhledem k demonstrativnosti zákonného výčtu v ustanovení § 19 odst. 1 AZ se může jednat o jakékoli dílo, které lze zpřístupnit výkonem výkonných umělců, tj. např. živě přednášené literární dílo, živě předváděné dílo dramatické, hudební apod. Z uvedeného vyplývá, že se jedná o veřejné užití díla, které není zachyceno na žádný hmotný nosič.

Ustanovení § 19 odst. 2. autorského zákona upravuje přenos živého provozování díla, který je subsidiární k vysílání rozhlasem a televizí dle ustanovení § 21 AZ, přenosu rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 22 AZ a provozování rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 23 AZ. Pojmovým znakem přenosu živého vysílání je zpřístupňování díla osobám nacházejícím se mimo prostory provozování díla, z čehož plyne, že použití technických prostředků používaných v místě živého provozování díla k umocnění výkonu výkonných umělců nejsou považovány za zvláštní způsob užití díla. Klasickým příkladem může být živý přenos hudebního koncertu do jiného sálu.

Vzhledem k tomu, že je přenos živého provozování díla součástí práva na sdělování díla veřejnosti, je nezbytná veřejná povaha tohoto přenosu. Veřejnost samotného živého provozování není dostačující.¹²⁶

7.2 Provozování ze záznamu a jeho přenos

Dalším způsobem sdělování díla veřejnosti je provozování ze záznamu dle ustanovení § 20 odst. 1 AZ. Jedná se o takové sdělování, ke kterému dochází k přenosu nehmotné materializace díla pouze ve formě zvukových či světelných vln. Dálkový přenos za využití technických zařízení je vyloučen. Pojmovým znakem je tak osobní účast veřejnosti v místě provozování díla.¹²⁷ Stejně jako u přenosu živého provozování díla se ustanovení § 20 odst. 1 AZ využije, jen pokud nebudou naplněny znaky užití díla vysílání rozhlasem a televizí dle ustanovení § 21 AZ, přenosu rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 22 AZ a provozování rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 23 AZ.

---

¹²⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C.H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7400-432-2, str. 34.

¹²⁶ *Ibid* str..35.

¹²⁷ *Ibid* str..35.

Provozovány ze záznamu mohou být jakákoli díla, u kterých je to objektivně možné. Jako příklad můžeme uvést promítání audiovizuálního díla nebo provozování díla jeho zpřístupňováním veřejnosti prostřednictvím magnetofonů. Rozdíl oproti přenosu živého provozování ze záznamu je, že se uskutečňuje užitím zvukového nebo zvukově obrazového záznamu, nikoli na základě provedení díla výkonnými umělci.¹²⁸ V odstavci druhém upravuje autorský zákon přenos provozování díla ze záznamu. Jedná se o současné zpřístupňování díla ze záznamu pomocí reproduktoru, obrazovky nebo podobného přístroje, který musí být umístěn mimo prostory provozování záznamu.

7.3 Vysílání rozhlasem nebo televizí

Zpřístupňování díla rozhlasem nebo televizí upravuje autorský zákon v ustanovení § 21 odst. 1 AZ, jedná se o široké vymezení, neboť zahrnuje zpřístupňování díla rozhlasem, televizí (rozhlasové a televizní vysílání) a jakýmikoli jinými prostředky sloužícími k dálkovému šíření zvuků nebo obrazů a jejich vyjádření. Forma přenosu může být bezdrátová, po drátě, kabelová nebo pomocí družice. Důležitým pojmovým znakem je, že se tak děje původním vysílatelem.

Pojem vysílatele pak není v autorském zákoně definován, dle výkladu se jedná o osobu, která dílo zpřístupňuje na vlastní odpovědnost, zajišťuje emisi nehmotné materializace díla a odpovídá příjemcům za jeho kvalitativní stránku.¹²⁹ Tato osoba musí mít oprávnění k vysílání díla autorem, obvykle udělené licenční smlouvou. Od osoby vysílatele je potřeba odlišovat provozovatele, který pouze zajišťuje technicky provoz vysílání a obvykle nenese autorskoprávní odpovědnost.¹³⁰

7.4 Přenos rozhlasem nebo televizí

Od vysílání rozhlasem nebo televizí odlišuje autorský zákon, jako další samostatný způsob užití díla,¹³¹ přenos rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 22 AZ. Aby se jednalo o zpřístupňování díla přenosem vysílání, musí být tento přenos oproti původnímu vysílání

---

¹²⁸ *Ibid str.*.35.

¹²⁹ *Ibid str.* 37.

¹³⁰ Pozn.: Výjimka je fiktivní rozšíření autorskoprávní odpovědnosti v situaci, kdy se vysílání uskutečňuje pomocí družice na území státu, který neposkytuje úroveň ochrany autorského práva alespoň srovnatelnou s úrovní autorského zákona dle ustanovení § 21 odst. 6 AZ.

¹³¹ Pozn.: Sdělovatel je povinen opatřit si souhlas se sdělováním díla veřejnosti.

přenosem současným, úplným, nezměněným a uskutečněným jinou osobou než osobou vysílatele.¹³²

Zvláštním druhem přenosu dle ustanovení § 22 odst. 2 AZ je přenos, který se uskutečňuje po kabelu nebo mikrovlnným systémem. Důvodem zvláštní úpravy kabelového přenosu je obligatorní zákonné zastoupení autorů kolektivními správci. Povinnost uložila členským státům Evropská unie ustanovením čl. 9 odst. 2 směrnice č. 93/83/EHS.

7.5 Provozování rozhlasového či televizního vysílání

Posledním způsobem sdělování díla veřejnosti výslovně upraveným autorským zákonem je provozování rozhlasového nebo televizního vysílání dle ustanovení § 23 AZ. Jedná se o zpřístupňování díla vysílaného rozhlasem nebo televizí pomocí přístroje technicky způsobilého k příjmu takového vysílání. Jedná se například o zpřístupnění děl vysílaných televizí zákaznické veřejnosti televizorem umístěným v provozovně.¹³³ Zpřístupnění díla je dokonáno již okamžikem umožnění příjmu či zhlédnutí díla, není tedy rozhodné, zda ke skutečnému příjmu ze strany veřejnosti došlo, postačuje tzv. potenciální recepce.¹³⁴

Odpovědnost za sdělování děl veřejnosti provozováním rozhlasového nebo televizního vysílání nese vždy provozovatel díla, i v případech, kdy k samotnému spuštění přijímače dojde jinou osobou. Veřejnoprávním znakem provozovatele je že jde o osobu mající živnostenské oprávnění k výkonu podnikatelské činnosti, při jejímž výkonu dochází k užití díla.¹³⁵

V minulosti¹³⁶ obsahovalo ustanovení § 23 výjimku z výlučného autorského práva žít dílo provozováním rozhlasového nebo televizního vysílání v případech, kdy se užití děje prostřednictvím televizních nebo rozhlasových přijímačů umístěných v prostorách určených k soukromému ubytování osob. V praxi se tato výjimka týkala především hotelových pokojů.

Po uveřejnění rozsudku Soudního dvora EU ze dne 7. prosince 2006 č. C-306/05 *SGAE proti Rafael Hoteles SA*, bylo nutné výjimku odstranit, neboť soud rozhodl že: „*Soukromá povaha pokojů hotelového zařízení nebrání tomu, aby v nich uskutečňované sdělování díla*

¹³² Pozn.: V případě že současný, úplný a nezměněný přenos uskutečňuje původní vysílatel, jedná se o součást původního vysílání dle ustanovení § 21 odst. 4 autorského zákona.

¹³³ Pozn.: Jedná se například o televizory umístěné v restauracích, obchodech apod.

¹³⁴ TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 272.

¹³⁵ *Ibid str.* 273.

¹³⁶ Pozn.: Od novely č. 81/2005 Sb. do novely č. 168/2008 Sb.

prostřednictvím televizních přijímačů představovalo sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.“ Z uvedeného tak vyplývá, že ponechání výjimky v autorském zákoně by bylo v rozporu s evropským právem.

Novelou č. 168/2008 Sb. pak bylo do ustanovení vloženo zastropování výše odměn,¹³⁷ za zpřístupňování díla pomocí přístrojů technicky způsobilých k příjmu rozhlasového a televizního vysílání ubytovaným v rámci poskytování služeb spojených s ubytováním, pokud byly tyto přístroje umístěny v prostorách určených k soukromému užívání ubytovanými osobami. Tato úprava ovšem také nebyla shledána jako vyhovující, a tak novelou č. 102/2017 Sb. byla zrušena.¹³⁸

Věta poslední ustanovení § 23 AZ obsahuje výlučku z výlučného autorského práva na provozování rozhlasového či televizního zařízení, pokud k provozování dochází při poskytování zdravotnických služeb pacientům ve zdravotnických zařízeních. Ohledně výkladu této výjimky vzniklo spoustu sporů, jak široce má být vykládána. Zmíněnou problematikou se zabýval i SDEU v rozhodnutí ze dne 24. února 2014 č. C-351/12 *OSA proti Léčebným lázním Mariánské lázně a.s.*

Ve sporu šlo o to, zda je výjimka čl. 3 a čl. 5 směrnice č. 2001/29/EHS v rozporu s evropským právem. Tato výjimka umožňuje nehradit odměnu autorům za sdělování jejich díla televizním či rozhlasovým vysíláním prostřednictvím televizního či rozhlasového přijímače pacientům na pokoji lázeňského zařízení, které je podnikatelským subjektem. Článek 5 odst. 3 písm. b) zmiňované směrnice sice povoluje členským státům stanovit výjimky nebo omezení práv na sdělování veřejnosti ve prospěch zdravotně postižených, ale využití se musí týkat přímo uvedeného postižení, v rozsahu postižení a být nekomerční povahy.

Soudní dvůr EU konstatoval, že v případě Léčebných lázní tyto podmínky splněny nebyly. Rozhodl tedy, že čl. 3 směrnice 2001/29/ES „*brání právní úpravě členského státu, která vylučuje právo autorů udělit svolení k tomu, aby lázeňské zařízení, které je podnikatelským subjektem, sdělovalo jejich díla prostřednictvím vědomého zpřístupnění signálu pomocí televizních nebo rozhlasových přijímačů na pokojích pacientů tohoto zařízení, nebo takovéto*

---

¹³⁷ Pozn.: Výše poplatku za všechny kolektivní správce nesměla přesáhnout 50 % výše poplatku za jeden přístroj stanovenou zvláštním zákonem.

¹³⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 102/2017Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. str. 103.

sdělování zakázat.“ Z uvedeného lze tedy dovodit, že i výluka dle ustanovení § 23 AZ musí být vykládána restriktivně a s ohledem na unijní právo.

8. Jiná majetková práva

8.1 Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého

Kořeny práva na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého má své kořeny ve 20. století ve Francii, na území České republiky jej zakotvoval již zákon o právu autorském z roku 1926. Současný autorský zákon jej upravuje v ustanovení § 24 a systematicky jej řadí k jiným majetkovým právům spolu s právem na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřeb a vlastní vnitřní potřebu (§ 25 AZ) a právem na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla (§ 25a AZ).¹³⁹

Jedná se o právo absolutní majetkové povahy, které autorovi vzniká, pokud nastane právní skutečnost vymezená autorským zákonem – následný prodej uměleckého díla. Z dikce zákona vyplývá, že právo na odměnu má autor pouze při opětném prodeji díla, jiný převod vlastnictví právo autora na odměnu nezakládá, a to i v případě že by převodce získal majetkový prospěch.¹⁴⁰ Dle ustanovení § 24 odst. 1 AZ musí být kupní cena 1 500 EUR a více. Prodeje se jako kupující, zprostředkovatel prodeje nebo prodávající musí účastnit provozovatel galerie, dražebník nebo jiná osoba, která obchoduje s uměleckými díly, zároveň se nesmí jednat o situaci stanovenou v ustanovení § 24 odst. 4 autorského zákona. Pokud nejsou splněny zákonné podmínky, autorovi pohledávka na odměnu za následný prodej nevzniká.

Autor může právo na odměnu vykonávat jen prostřednictvím kolektivního správce.¹⁴¹ Osobami povinnými platit odměnu jsou dle ustanovení § 24 odst. 2 autorského zákona prodávající a obchodník společně a nerozdílně.

Vymezení originálu uměleckého díla a rozmnoženin, které se považují za originál, najdeme v ustanovení § 24 odst. 3 AZ. Vzhledem k doslovné transpozici ustanovení čl. 2 směrnice 2001/84/ES není respektována terminologie českého autorského zákona. Výtvarným či jiným dílem v souvislosti s právem na odměnu při opětném prodeji není myšleno

---

¹³⁹ Srov. ustanovení § 25 a § 25a AZ.

¹⁴⁰ TELEČEK, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 285.

¹⁴¹ Pozn.: Jedná se o ochranný svaz autorský – GESTOR.

dílo jako nehmotný statek ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 autorského zákona, nýbrž hmotný nosič, prostřednictvím kterého je dílo vyjádřeno.¹⁴²

Originálem díla ve smyslu ustanovení § 24 odst. 3 AZ tedy rozumíme nosiče díla zhotovené samotným autorem. Rozmnoženiny díla, které se považují za originál, jsou rozmnoženiny, které byly zhotoveny v omezeném počtu samotným autorem nebo pod jeho vedením, jsou očíslovány, podepsány nebo je jinak autor prohlásí za pravé. Negativní vymezení obsažené ve větě poslední citovaného ustanovení pak výslovně vylučuje z práva na autorskou odměnu při opětném prodeji originálu díla architektonická vyjádřená stavbou, díla užitého umění, která nesplňují znaky originálu uměleckého díla a rukopisy nakladatelů a spisovatelů.

K zajištění oprávněných zájmů autora a usnadnění jejich vymáhání stanovuje autorský zákon v ustanovení § 24 odst. 6 oznamovací povinnost obchodníka, který se zúčastní prodeje a zároveň oprávnění autora a kolektivního správce požadovat od obchodníka jakoukoli informaci nezbytnou pro zajištění platby odměny.¹⁴³

Právo na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého je také upraveno na evropské úrovni směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla. Potřeba harmonizace tohoto práva v členských státech je dána snahou o odstranění překážek hospodářské soutěže na trhu s originály uměleckých děl a zamezení přesunu obchodníků s uměleckými díly do členských zemí, kde se právo na odměnu při opětném prodeji neuplatňovalo.¹⁴⁴

8.2 Právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu

S ohledem na autory a jejich potenciálně snížený zisk z majetkových práv v důsledku rozvoje reprodukční techniky, která umožňuje rozmnožování uveřejněných děl pro osobní či vlastní vnitřní potřebu¹⁴⁵ v masovém měřítku, zakotvuje autorský zákon v ustanovení § 25 AZ právo

---

¹⁴² TELEEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 288.

¹⁴³ Pozn.: Jedná se o dobu tří let po uskutečnění prodeje.

¹⁴⁴ *Ibid* str. 283.

¹⁴⁵ Pozn.: Ve smyslu ustanovení § 30 a § 30a AZ.

na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu, či tzv. *náhradní odměnu*.¹⁴⁶

Právo na náhradní odměnu má autor zveřejněného díla, objektivně způsobilého k rozmnožování, pokud se jedná o rozmnožování děl v rámci volného užití dle ustanovení § 30 AZ nebo rozmnožování na papír nebo podobný podklad dle ustanovení § 30a AZ. Jedná se o rozmnožování pro osobní potřebu fyzické osoby či vlastní vnitřní potřebu právnické osoby nebo podnikající právnické osoby.

Platební povinnost zákon ukládá nikoli zhotovitelům rozmnoženin, ale tomu, kdo svou hospodářskou činností umožňuje rozmnožování děl pro osobní potřebu. Osoby povinné stanovuje taxativní výčet v ustanovení § 25 odst. 2 AZ. Jedná se o právo povinně kolektivně spravované, odměna se nehradí přímo autorovi, ale příslušnému kolektivnímu správci, vůči kterému mají povinné osoby dle ustanovení § 25 odst. 2 informační povinnost o skutečnostech, rozhodných pro výši odměny. Ke stanovení typu nenahraných nosičů záznamů a přístrojů k zhotovování rozmnoženin, z nichž se platí odměna a výše paušální odměny, je zmocněno Ministerstvo kultury, které tak činí vyhláškou.¹⁴⁷

Zákon stanovuje v ustanovení § 25 odst. 8 výluky z práva na autorskou odměnu. Odměna se neplatí ve čtyřech případech: (i) pokud se jedná o zboží vyrobené v České republice a vyvezené do zemí mimo Evropská společenství za účelem dalšího prodeje nebo (ii) zboží vyrobené v České republice, které bude dále odesláno do některého státu EU za účelem dalšího prodeje. Posledním (iii) případem kdy se neplatí náhradní odměna je z přístrojů a nenahraných nosičů, budou-li užity v České republice jen k rozmnožování děl na základě licenčních smluv osobami při jejich vlastní činnosti.

Na evropské ani mezinárodní úrovni není právo na náhradní odměnu výslovně upraveno. Směrnice č. 2001/29/EHS ve svém čl. 5 odst. 2 písm. a) a b), podmiňuje zavedení těchto výjimek pouze v případě, že za ně nositelé práv získají přiměřenou náhradu.

---

¹⁴⁶ TELEČ, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, str. 295.

¹⁴⁷ Vyhláška č. 488/2006 Sb, kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.

8.3 Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla

Dle ustanovení § 25a AZ vzniká autorovi právo na odměnu, pokud poskytne licenci k pronájmu originálu nebo rozmnoženiny díla, které je zaznamenané na zvukový nebo zvukově obrazový záznam. Tento nárok vzniká autorovi vůči pronajímateli díla. Stejně jako u práva na odměnu při opětném prodeji díla a práva na náhradní odměnu.

Před rekonstrukcí soukromého práva v roce 2014 bylo právo na odměnu v souvislosti s pronájmem díla upraveno v rámci ustanovení týkajících se licencí v § 49 odst. 3 autorského zákona. Poté co byly licence přesunuty do občanského zákoníku, zařadil je zákonodárce mezi jiná majetková práva, ke kterým systematicky náleží.¹⁴⁸

Právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženin je upraveno i na unijní úrovni upraveno směrnicí č. 2006/115/ES.

Závěr

Autorské právo sice není nejstarším právním odvětvím, ale dostává se do povědomí občanů stále více, hlavně s ohledem na jeho rostoucí důležitost v moderní komerční společnosti. V souvislosti se zvyšováním standartu ochrany oprávněných zájmů autorů vzrůstá i jeho komplikovanost.

Evropské a mezinárodní právo upravuje zejména práva majetková, osobnostním právům nevěnuje pozornost, to je dáno několika důvody. Prvním z nich je existence dvou právních systémů – kontinentální systém autorského práva a angloamerický systém autorského práva, přičemž druhý zmíněný osobnostní práva tradičně neupravuje. Dalším důvodem je hospodářský význam majetkových práv, díky kterému je jim věnováno více pozornosti.

Vliv občanského zákona a nového pojetí věci v širším smyslu na autorské právo se prozatím nezdá být příliš zásadní, což může být dáno i kontextem historického vývoje autorského práva na českém území. Přelomové změny v autorském právu se sice nenastaly, ale považuji za přínosné, že se otevřela diskuze o možnosti převodu autorských práv, což může dále vyústit ke zdokonalení zákonné úpravy a uzpůsobení autorského práva lépe moderní době.

---

¹⁴⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 303/2013 Sb., část 32.

Vzhledem k rychlému rozvoji moderních technologií se stává důležitou oblastí užití autorských děl na internetu. Dlouhou dobu byl internet „šedou zónou“, kde bylo možno užívat jakákoli díla nelegálně a bez postihu. Tato situace se začala zlepšovat s přijetím Informační směrnice, která byla promítnuta i do autorského zákona. Výkladem této směrnice se poměrně často zabývá SDEU, který se snaží udržovat vysoký standart ochrany autorských práv, a dbá na to, aby byly autoři spravedlivě odměňováni a nekráceni na svých právech.

V poslední části jsem se věnovala právu na odměnu při opětném prodeji originálu díla uměleckého, právu na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu a právu na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla. Všechny tyto jiná majetková práva jsou harmonizována na evropské úrovni a zakládají autorovi právo na odměnu, které vzniká v situaci, kdy nastane právní skutečnost předpokládaná zákonem.

Použitá literatura

Monografie a komentáře:

CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ, Petr. *Autorský zákon: komentář*. 4. vyd. v Praze: C. H. Beck, 2012. ISBN: 978-80-7400-432-2, 496 str.

JAKL, Ladislav. *Nový občanský zákoník a práva k duševnímu vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN: 978-80-87956-01-4, 244 str.

KŘÍŽ, Jan. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových 2013*. Praha: Univerzita Karlova v Praze Právnická fakulta, 2013. ISBN: 978-80-87146-99-6, 84 str.

KŘÍŽ, Jan; HOLCOVÁ, Irena; KORDAČ, Jiří; KŘEŠŤANOVÁ, Veronika. *Autorský zákon: komentář a předpisy související: podle stavu k 1. 9. 2005*. 2. vydání. Praha: Linde, 2005. ISBN: 978-80-7201-546-7, 792 str.

LAVICKÝ, Petr, POLIŠENSKÁ, Petra.: *Judikatura k rekodifikaci. Věci v právním smyslu*. Praha: Wolters Kluwer, 2013, ISBN 978-7478-040-0. str. 412.

MELZER, Filip, TĚGL, Petr. *Občanský zákoník: velký komentář*. Praha: Leges, 2013. ISBN: 978-80-7502-003-1, 1264 str.

PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. ISBN: 978-80-7502-141-0, 272 str.

ŠEBELOVÁ, Marie. *Autorské právo: zákon, komentáře, vzory a judikatura*. Brno: Computer Press, 2006. Právo pro denní praxi (Computer Press). ISBN: 80-251-1090-7, 196 str.

ŠTENGLOVÁ, Ivana. PLÍVA, Stanislav. TOMSA, Miloš. *Obchodní zákoník: komentář*. Praha: C. H. Beck, 13. vydání, 2010. Beckova edice komentované zákony. ISBN: 978-80-7400-354-7, 1477 str.

ŠVESTKA, J., HULMÁK, M., ŠKÁROVÁ, M., SPÁČIL, J. a kol., *Občanský zákoník, komentář*, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-108-6, str.

ŠVESTKA, Jiří. DVOŘÁK, Jan., FIALA, Josef. *Komentář: Občanský zákoník. Svazek I.*, Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN: 978-80-7478-369-2, 7752 str.

TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: Beck, 2007. ISBN: 978-80-7179-608-4, 970 str.

TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 1997. Beckova edice komentované zákony. ISBN 80-7179-106-7, 504 str.

TELEC, Ivo., TŮMA Pavel. *Přehled práva duševního vlastnictví*. 2. upr. vyd. Brno: Doplněk, 2007, ISBN: 80-7239-198-4, 116 str.

Odborné články a příspěvky ve sbornících:

BELŠAN, Eduard. *Autorské právo z pohledu kontinentálního a angloamerického*. ze dne [11-07-2013]. Dostupné online z: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/autorske-pravo-z-pohledu-kontinentalniho-a-angloamerickeho-91680.html>>.

TŮMA, Pavel. *K problematice převoditelnosti majetkových autorských práv*. in Bulletin advokacie, č. 4, rok 2012. str. 66.

Legislativní akty:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/84/ES ze dne 27. září 2001 o právu na opětný prodej ve prospěch autora originálu uměleckého díla.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/28/EU ze dne 25. října 2012 o některých povolených způsobech užití osířelých děl

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu Text s významem pro EHP.

Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem.

Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu

Směrnice Rady 93/98/EHS ze dne 29. října 1993 o harmonizaci doby ochrany autorského práva a určitých práv s ním souvisejících.

Vyhláška č. 488/2006 Sb., kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn.

Zákon č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 11/1918 Sb. o zřízení samostatného státu československého (recepční norma).

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

Zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 175/1996 Sb., dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem č. 89/1990 Sb., zákonem č. 468/1991 Sb., zákonem č. 318/1993 Sb., zákonem č. 237/1995 Sb. a zákonem č. 86/1996 Sb.

Zákon č. 191/1999 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví a o změně některých dalších zákonů.

Zákon č. 197/1895 Sb. o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým.

Zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Zákon č. 216/2006 Sb. kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Zákon č. 218/1926 Sb. o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském).

Zákon č. 237/1995 Sb., o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů.

Zákon č. 318/1993 Sb., kterým se upravuje změna postavení kulturních fondů a mění zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb. a zákona č. 468/1991 Sb.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání.

Zákon č. 89/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon).

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Zákon č. 922 Sb., (Císařský patent).

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

Judikatura:

Nález Ústavního soudu ze dne 13. ledna 2015, sp. zn. ÚS 2186/14.

Nález Ústavního soudu ze dne 15. dubna 2014, sp. zn. ÚS 3076/13.

Nález Ústavního soudu ze dne 6. května 2015, sp. zn. ÚS 2496/14.

Nález Ústavního soudu ze dne 30. října 2014, sp. zn. ÚS 2128/14.

Rozsudek Nejvyššího soudu České socialistické republiky ze dne 29. ledna 1985 sp. zn. Cpj 337.

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25. března 2009, sp. zn. 5 Tdo 234/2009.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 10. dubna 2014, ACI Adam BV a další vs. Stichting de Thuiskopie a Stichting Onderhandeligen Thuiskopie vergoeding, ve věci: C-435/12, ECLI:EU:C:2014:254.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014, Nils Svensson and Others vs Retriever Sverige AB, ve věci: C-466/12, ECLI:EU:C:2014:76.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 15. května 2015, Dimensione Direct Sales srl a Michele Labianca vs. Knoll International Spa, ve věci: C-516/13, ECLI:EU:C:2015:315.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 22. ledna 2015, Art & Allposters International BV vs. Stichting Pictoright, ve věci: C 419/13, ECLI:EU:C:2015:27.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 27. února 2014 OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. vs. Léčebné lázně Mariánské Lázně a.s., ve věci: C-351/12, ECLI:EU:C:2014:110.

Rozsudek Soudního dvora EU (devátého senátu) ze dne 21. října 2014, BestWater International GmbH vs. Michael Mebes a Stefan Potsch, ve věci: C-348/13, ECLI:EU:C:2014:2315.

Rozsudek Soudního dvora EU (devátého senátu) ze dne 26. března 2015, C More Entertainment AB vs. Linus Sandberg, ve věci: C-279/13, ECLI:EU:C:2015:199.

Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 14. července 2005, Lagardère Active Broadcast vs. Société pour la perception de la rémunération équitable (SPRE) a další, ve věci: C-192/04, ECLI:EU:C:2005:475.

Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 15. března 2012, Società Consortile Fonografici (SCF) vs. Marco Del Corso, ve věci: C-135/10, ECLI:EU:C:2012:140.

Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 2. června 2005, Mediakabel BV vs. Commissariaat voor de Media., ve věci: C-89/04, ECLI:EU:C:2005:348.

Rozsudek Soudního dvora EU (třetího senátu) ze dne 7. prosince 2006, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE) proti Rafael Hoteles SA., ve věci: C-306/05, ECLI:EU:C:2006:764.

Rozsudek Soudního dvora EU (velkého senátu) ze dne 26. června 2007, Ordre des barreaux francophones et germanophones a další vs. Conseil des ministres, ve věci: C-305/05, ECLI:EU:C:2007:383.

Rozsudek Soudního dvora EU (čtvrtého senátu) ze dne 15. května 2007, Dimensione Direct Sales srl a Michele Labianca v. Knoll International Spa, ve věci: C-516/13, ECLI:EU:C:2015:315.

Rozsudek Soudního dvora EU (velkého senátu) dne 3. července 2012 UsedSoft GmbH proti Oracle International Corp, ve věci C-128/11, ECLI:EU:C:2012:407.

Rozsudek Soudního dvora EU (druhého senátu) dne 8. září 2016 GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další. C-160/15, ECLI:EU:C:2016:644.

Ostatní:

Důvodová zpráva k zákonu č. 102/2017Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Důvodová zpráva k zákonu č. 216/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,.

Důvodová zpráva ke směrnici č. 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

Resumé

Tato práce si klade za cíl popsat základní východiska a charakteristiky majetkových práv autorských s ohledem na historický vývoj, mezinárodní i evropskou úpravu. Majetková práva autorská dělíme na dvě skupiny, a to právo dílo užít a jiná majetková práva. Práce se věnuje oběma skupinám s důrazem užití díla veřejnosti s ohledem na aktuální judikaturu SDEU a vlivy mezinárodního i evropského práva. Pozornost je taktéž věnována širšímu pojetí věci v právním smyslu, kdy občanský zákoník přijatý v roce 2012 zavádí opět výslovně pojem nehmotných věcí. V důsledku toho je řešena i jejich převoditelnost.

V práci je použita teoretická metoda výzkumu, vychází především z komentářové literatury k autorskému zákonu, předpisů upravujících autorské právo na vnitrostátní, mezinárodní a evropské úrovni. Vzhledem k tomu, že se autorské právo neustále vyvíjí a vznikají tak nové způsoby užití, na které nestačí legislativa pružně reagovat, jsou v práci využívána rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie a českých soudů.

Práce je systematicky členěna do tří hlavních okruhů: *(i)* obecná charakteristika autorského práva, *(ii)* majetková práva a *(iii)* jiná majetková práva. Nejdůležitějším okruhem této práce je kapitola věnovaná majetkovým právům autorským a problematika jejich (ne)převoditelnosti. Dále se práce zabývá jinými majetkovými právy, mezi které patří právo na odměnu při opětovném prodeji originálu díla uměleckého, právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu a konečně právo na odměnu v souvislosti s pronájmem originálu nebo rozmnoženiny díla. Z toho důvodu, že užití díla sdělováním veřejnosti je poněkud obsáhlá problematika, je jí v práci věnována samostatná kapitola.

Abstract

This work aims to describe the basic principles and characteristics of economic rights in copyright with regard to historical development, international and European legal framework. Economic rights in copyright are divided into two groups, namely the right to use the work and other economic rights. The work is dedicated to both groups with an emphasis on the use of work by public, taking into account the current SDEU case law and the effects of international and European law. Attention is also paid to the wider concept of the thing in the legal sense, as the Civil Code adopted in 2012 introduced again explicitly the concept of intangible things. As a result, this work deals also with the issue of their transferability.

The theoretical method of research is used in the thesis. Work is based mainly on the commentary literature to the copyright act and the rules governing copyright at national, international and European level. In regard to the fact that copyright law is constantly evolving and new forms of use are emerging the legislation cannot flexibly react to these changes and therefore also the relevant decisions of the Court of Justice of the European Union and the Czech courts are used.

The work is systematically divided into three main chapters: *(i)* general characteristics of copyright, *(ii)* economic rights, and *(iii)* other economic rights. The most important part of this work is the chapter devoted to the economic rights in copyright and the issue of their (non)transferability. Furthermore, the work deals with other economic rights, including the right to remuneration for the resale of the original of the work of art, the right to remuneration in connection with reproduction of the work for personal use and for its own internal need, and finally the right to remuneration in connection with the rental of the original or reproduction of the work. Because of the fact that the use of the work by communicating to the public is a rather broad issue, a separate chapter is devoted to it.

Klíčová slova

autorské právo

majetková práva autorská

právo dílo užit

sdělování veřejnosti

internet

Key words

copyright

economic right in copyright

exploitation right

right of communication to the public

the Internet

Název práce v angličtině

Economic rights in copyright